ISSN 1977-8708

EVROPSKI BANČNI ORGAN

POVZETEK LETNEGA POROČILA ZA LETO 2019

EBA EUROPEAN BANKING AUTHORITY

PDF	ISBN 978-92-9245-700-6	ISSN 1977-8937	doi:10.2853/628754	DZ-AA-20-001-SL-N
print	ISBN 978-92-9245-723-5	ISSN 1977-8708	doi:10.2853/727661	DZ-AA-20-001-SL-C

Luxembourg: Urad za publikacije Evropske unije, 2021

© Evropski bančni organ, 2021
Reprodukcija je dovoljena z navedbo vira.
Za vsako uporabo ali reprodukcijo fotografij ali drugega gradiva, ki ni zaščiteno z avtorskimi pravicami Evropske unije, je treba pridobiti dovoljenje neposredno od imetnikov pravic.

Printed by the Publications Office of the European Union in Luxembourg

EVROPSKI BANČNI ORGAN

POVZETEK LETNEGA POROČILA ZA LETO 2019

Izboljšanje regulacije in nadzora

Priprava na izvajanje sporazuma Basel III v EU

Prošnja Evropske komisije za mnenje o izvajanju reform Basel III po krizi

Svetovni bonitetni standardi so ključni za zagotovitev enakih konkurenčnih pogojev za mednarodno dejavne banke. Njihovo izvajanje v EU mora biti dosledno in sorazmerno, pri čemer je treba upoštevati posebnosti bančnega trga EU.

Organ EBA je 4. maja 2018 prejel prošnjo Evropske komisije za pripravo mnenja o izvajanju reform Basel III po krizi, katerih glavni cilj je zmanjšati čezmerno variabilnost tveganju prilagojenih sredstev in izboljšati primerljivost kapitalskih količnikov bank med jurisdikcijami. Poleg tega je prejel prošnjo za mnenje o izvajanju revidiranega okvira za tržno tveganje, tj. temeljnega pregleda trgovalne knjige (FRTB), v EU.

Organ EBA je v odgovor na prošnjo Komisije pripravil mnenje, ki je vključevalo posebno oceno politike revidiranega baselskega okvira na področjih kreditnega tveganja, poslov financiranja z vrednostnimi papirji, operativnega tveganja in najnižjega rezultata, oceno politike revidiranih okvirov za tveganje prilagoditve kreditnega vrednotenja in tržno tveganje ter oceno makroekonomskega učinka reform Basel III. Obe oceni bosta predvidoma vključeni v zakonodajni predlog Komisije za izvajanje sporazuma Basel III v EU.

Ocena učinka sporazuma Basel III na banke in gospodarstvo

Organ EBA je za izpolnitev zahteve Evropske komisije zbiral podatke in opravil kvalitativno raziskavo, da bi zbral vse ustrezne podatke in informacije od skupno 189 bank iz 19 držav EU.

Analiza organa EBA je pokazala, da bi morale banke EU do leta 2027, tj. datuma za dokončno izvedbo reforme[1], imeti 23,6 % več temeljnega kapitala kot junija 2018.

Organ EBA je v sodelovanju z Evropsko centralno banko (ECB) izvedel tudi oceno stroškov in koristi reform za širše gospodarstvo. Glede na simulacije, izvedene na podlagi makroekonomskega modela ECB, bodo zaradi izvajanja reform nastali zmerni prehodni stroški. Po drugi strani bo sporazum Basel III ustvaril znatne dolgoročne koristi zaradi manjše verjetnosti hudih gospodarskih recesij. Te koristi očitno odtehtajo stroške.

Svetovanje o izvajanju sporazuma Basel III v EU

Organ EBA je pri pripravi mnenja o izvajanju končnega okvira Basel III za **kreditno tveganje** skrbno proučil posledice posameznih reform in učinek celovitega izvajanja na banke v EU. Ugotovil je, da je okvir Basel III za kreditno tveganje v splošnem primeren za izvajanje v EU, zlasti ker je pri številnih spremembah okvira upoštevanih več obstoječih praks EU. Na splošno je v poročilu predstavljenih 94 priporočil glede politik v zvezi s kreditnim tveganjem: 39 priporočil glede politik, ki se nanašajo samo na standardizirani pristop, 48 priporočil glede politik za pristop na podlagi notranjih bonitetnih ocen in 7 priporočil glede politik, ki veljajo tako za standardizirani pristop kot pristop na podlagi notranjih bonitetnih ocen.

Na področju **kreditnega tveganja nasprotne stranke** je organ EBA svetoval o izvajanju reform Basel III glede poslov financiranja z vrednostnimi papirji po krizi; namen teh reform je uvedba novih pravil za izračun vrednosti izpostavljenosti teh poslov.

Najnižji rezultat zahteva, da kapitalske zahteve za institucije, ki uporabljajo pristop notranjega modeliranja, ne smejo biti nižje od 72,5 % kapitalskih zahtev, ki bi se izračunale na podlagi standardiziranega pristopa. Organ EBA je na podlagi analize svoje kvantitativne ocene učinka ugotovil, da se najnižji rezultat, ki ga je umeril BCBS, zdi učinkovit pri doseganju njegovih ciljev za banke EU. Kljub temu je ocenil dinamiko najnižjega rezultata in obravnaval različne izvedbene pristope.

Poleg tega je organ EBA ocenil revidirana okvira za **tveganje prilagoditve kreditnega vrednotenja** in **tržno tveganje** ter predložil priporočila glede politik za oba revidirana okvira.

Nasveti o tveganju prilagoditve kreditnega vrednotenja so zajemali zlasti opredelitev obsega poslov, za katere veljajo kapitalske zahteve za tveganje prilagoditve kreditnega vrednotenja, določitev poenostavljenih pristopov za tveganje prilagoditve kreditnega vrednotenja in primernost institucij z omejenimi izpostavljenostmi tveganju prilagoditve kreditnega vrednotenja, da bi se uporabili za namene sorazmernosti.

Pri tržnem tveganju je organ EBA v svojem nasvetu podprl uporabo ponovno umerjenega standardiziranega pristopa Basel II k tržnemu tveganju kot poenostavljenega standardiziranega pristopa za institucije z omejenimi izpostavljenostmi tržnemu tveganju. Nasvet o tržnem tveganju je temeljil na zbiranju podatkov in kvalitativnem vprašalniku, ki so ga banke izpolnile v prvi polovici leta 2019, in to na podlagi standardov temeljnega pregleda trgovalne knjige, kot jih je januarja 2019 dokončno oblikoval odbor BCBS.

[1] Baselski odbor za bančni nadzor (BCBS) je 27. marca 2020 napovedal , da bo izvajanje sporazuma Basel III odloženo do 1. januarja 2023. Napovedal je tudi podaljšanje spremljevalnih prehodnih ureditev za najnižji rezultat za eno leto.

Priprava na uporabo glavnih novih točk zakonodaje EU

Časovni načrti za sveženj ukrepov za zmanjšanje tveganj

Sveženj ukrepov za zmanjšanje tveganj, ki vključuje spremembe direktive o kapitalskih zahtevah (CRD), uredbe o kapitalskih zahtevah (CRR), direktive o sanaciji in reševanju bank (BRRD) ter uredbe o enotnem mehanizmu reševanja (SRMR), dodeljuje organu EBA več kot 100 novih nalog. Te naloge posodabljajo in dopolnjujejo enotni pravilnik ter spremljanje regulativnih praks. Organ EBA se je odločil, da bo področja **upravljanja** in **prejemkov**, **velikih izpostavljenosti**, **zahtev v okviru drugega stebra**, **reševanja** ter **bonitetnega poročanja in razkritij** vključil v sveženj časovnih načrtov, ki dopolnjujejo druge posamezne časovne načrte, kot so časovni načrti za **tržno tveganje** in **trajnostno financiranje**. Razlog za izdajo tega sklopa časovnih načrtov je bil zagotoviti informacije o zaporedju in prednostni razvrstitvi nalog. V časovnih načrtih je predložil predhodno poročilo o svojem razumevanju nalog skupaj z nekaterimi smernicami politike.

Slika 1: Časovni načrt organa EBA za sveženj ukrepov za zmanjšanje tveganj – naloge

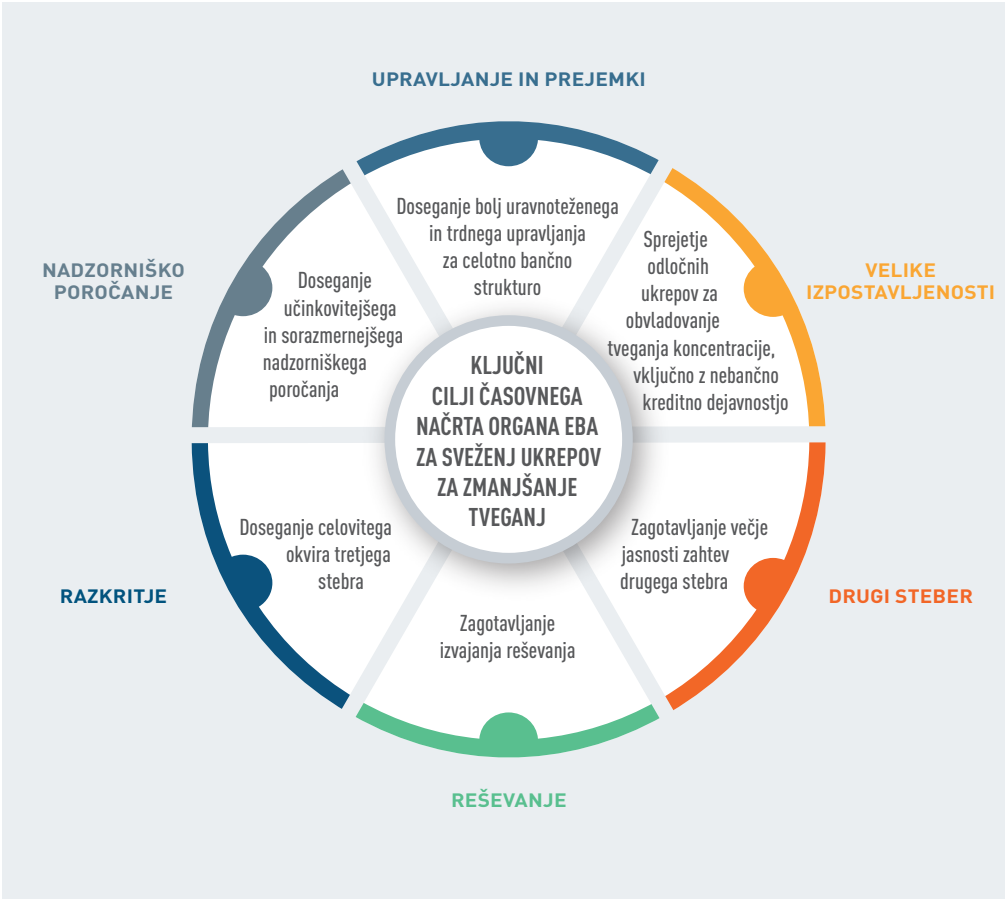

Krepitev skupnega okvira EU za listinjenje s poudarkom na preprostosti, preglednosti in standardizaciji

Januarja 2019 so trije evropski nadzorni organi, in sicer Evropski bančni organ (EBA), Evropski organ za vrednostne papirje in trge (ESMA) ter Evropski organ za zavarovanja in poklicne pokojnine (EIOPA), v okviru skupnega odbora ustanovili odbor za listinjenje, da bi zagotovili dosleden medpanožni nadzor pri uveljavljanju okvira listinjenja EU. Odbor za listinjenje, ki ga sestavljajo predstavniki evropskih nadzornih organov, pristojnih nacionalnih organov, Evropske komisije in ECB, je obravnaval številna pomembna vprašanja, vključno z (i) razlago področja uporabe sodne pristojnosti iz uredbe o listinjenju (2017/2402), (ii) zahtevami glede skrbnega pregleda za institucionalne vlagatelje v EU in (iii) pojasnitvijo področja uporabe okvira v zvezi s tretjimi državami.

Izvajanje bonitetnega okvira za investicijska podjetja in prihodnji regulativni dokumenti organa EBA

Organ EBA je Evropski komisiji zagotovil pomoč in svetovanje na visoki ravni pri pripravi novega bonitetnega okvira za investicijska podjetja, in sicer v odzivu na njeno prošnjo za mnenje, objavljeno leta 2017.

Cilj novega okvira je oblikovati bonitetne zahteve za investicijska podjetja, ki so preprostejše in sorazmernejše od tistih, ki se trenutno uporabljajo v skladu z direktivo CRD IV in uredbo CRR, ter upoštevajo obseg, naravo in kompleksnost dejavnosti investicijskih podjetij.

Novi okvir določa precejšnje število nalog za organ EBA na naslednjih področjih: mejne vrednosti in merila za investicijska podjetja, za katera naj bi veljala uredba CRR, kapitalske zahteve in sestava kapitala, poročanje in razkritje, prejemki in upravljanje, konvergenca nadzora in postopek nadzornega pregleda ter okoljska, socialna in upravljavska tveganja.

Organ EBA namerava regulativne dokumente, povezane s temi nalogami, predložiti v štirih fazah.

Nadaljevanje programa popravljanja na podlagi notranjih bonitetnih ocen in primerjalne analize notranjih modelov

Organ EBA je leta 2019 izvedel redne letne nadzorniške primerjalne analize, katerih cilj je določiti osamelce pri izračunih tveganju prilagojenih sredstev z notranjimi modeli. Vsak od teh postopkov se zaključi z objavo dveh horizontalnih poročil, ki povzemata glavne ugotovitve za kreditno tveganje in tržno tveganje. Najzahtevnejši vidik primerjalnih študij tveganju prilagojenih sredstev je razlikovanje med vplivom dejavnikov, ki temeljijo na tveganju, in vplivom dejavnikov, ki temeljijo na praksi. Zato se metode primerjalne analize razlikujejo za kreditno tveganje in tržno tveganje.

Organ EBA je marca 2019 objavil smernice o ocenjevanju izgube ob neplačilu med gospodarskim upadom in tako zaključil regulativni pregled pristopa na podlagi notranjih bonitetnih ocen, kot je bilo prvotno določeno v poročilu, objavljenem februarja 2016. Dosedanji dosežki in načrtovani naslednji koraki so opisani v poročilu o napredku časovnega načrta notranjih bonitetnih ocen, objavljenem julija 2019, v katerem je določena tudi revidirana časovnica za izvajanje regulativnih revizij.

Glavni cilj časovnega načrta notranjih bonitetnih ocen je znova vzpostaviti zaupanje udeležencev na trgu v rezultate notranjih modelov ter zagotoviti enake konkurenčne pogoje in kapitalske zahteve, ki ustrezno odražajo raven tveganja, ki ga prevzemajo institucije. Z izvajanjem časovnega načrta notranjih bonitetnih ocen se bo predvidoma precej izboljšala primerljivost ocen tveganja in tveganju prilagojenih sredstev med institucijami.

Prilagoditev politik upravljanja in prejemkov

Direktiva (EU) 2019/878 (CRD V), sprejeta 20. maja 2019, spreminja Direktivo 2013/36/EU (CRD), *med drugim* v zvezi z določbami o upravljanju in prejemkih, da bi se zagotovil bolj usklajen in sorazmeren pristop v EU.

V skladu s priporočili iz poročila Evropske komisije z dne 28. julija 2016 nove določbe zlasti pojasnjujejo, da so majhne institucije in zaposleni z nizkimi ravnmi variabilnih prejemkov izvzeti iz načel glede odloga in izplačila v instrumentih ter pokojninski politiki iz Direktive 2013/36/EU. Organ EBA je v skladu s svojimi nalogami iz direktive CRD V leta 2019 začel spreminjati svoje smernice o preudarnih politikah prejemkov, da bi določil pogoje za uporabo sorazmernosti in druge vidike v zvezi

z uporabo za skupine, uporabo instrumentov, povezanih z delnicami, in obdobjem odložitve. Poleg tega direktiva CRD V uvaja novo določbo, ki zahteva, da morajo biti prejemki nevtralni glede na spol, zato je organ EBA v zvezi s tem začel pripravljati smernice.

Organ EBA je začel pregledovati tudi smernice o ocenjevanju sposobnosti in primernosti članov organa vodenja ali nadzora in nosilcev ključnih funkcij, da bi odražale spremembe direktive CRD V, katerih namen je izboljšati upravljanje tveganja, povečati sodelovanje uprave pri pregledu nad upravljanjem tveganj in pojasniti, da je tveganje pranja denarja/financiranja terorizma sestavni del procesa nadzorniškega pregledovanja in ovrednotenja ter s tem dobrega upravljanja.

Spremljanje izvajanja in konvergence nadzora zahtev glede reševanja, bonitetnih zahtev, zahtev glede potrošnikov, zahtev glede plačil in zahtev za preprečevanje pranja denarja v EU

Spodbujanje učinkovitega in usklajenega kriznega upravljanja kreditnih institucij, investicijskih podjetij in infrastruktur finančnega trga v EU

Organ EBA je februarja 2019 objavil priročnik o vrednotenju za namene reševanja, da bi spodbudil konvergenco in doslednost praks vrednotenja ter sodelovanje z neodvisnimi cenilci v EU. Priročniku je priložil poglavje o upravljavskih informacijskih sistemih institucij za vrednotenje pri reševanju.

Ocenjevanje konvergence nadzornih praks

Organ EBA je pripravil konvergenčni načrt za leto 2019, da bi spodbudil konvergenco nadzora v EU. Namen načrta, v katerem so bile opredeljene ključne teme za okrepljeno pozornost bonitetnega nadzora, je bil prispevati k postopkom pristojnih organov za izbiro nadzornih prednostnih nalog za leto 2019 in ter organe opozoriti na dosledno izvajanje nekaterih produktov politike.

Pristojni organi naj bi zagotovili, da se pri njihovem nadzoru ureditev notranjega upravljanja institucij upoštevajo revidirane smernice organa EBA o notranjem upravljanju ter skupne smernice organov EBA in ESMA o ocenjevanju primernosti članov organov vodenja ali nadzora in nosilcev ključnih funkcij, ki so začele veljati 30. junija 2018. Poleg tega so pristojni organi pregledali pristope in postopke institucij za ocenjevanje in zmanjševanje tveganj informacijske in komunikacijske tehnologije (IKT).

Ocenjevanje in spremljanje zmanjšanja obsega nedonosnih kreditov v bilancah stanja institucij sta bili vključeni med ključne teme za pozornost nadzora v letu 2019 z namenom spremljanja priprav nadzornikov na izvajanje smernic o upravljanju nedonosnih izpostavljenosti in restrukturiranih izpostavljenosti.[2]

[2] Uporabljale so se od 30. junija 2019.

Zmanjšanje variabilnosti modelov in razširitev primerjalne analize na mednarodni standard računovodskega poročanja 9

Celovito razumevanje praks, ki so jih banke uporabljale pri modeliranju v skladu z mednarodnim standardom računovodskega poročanja (MSRP) 9, je bilo ključno področje, ki se mu je organ EBA posvečal v letu 2019, to pa bo počel tudi v prihodnjih letih. Organ EBA je julija 2019 objavil časovni načrt glede MSRP 9 in začel izvajati primerjalno analizo glede MSRP 9.[3] Postopek, ki poteka, je bistven z vidika nadzora, saj merjenje pričakovanih kreditnih izgub neposredno vpliva na raven kapitala in regulativne količnike. Ta pobuda je prvi korak pri poglobljenem delu, ki ga je treba opraviti v zvezi z ugotavljanjem nedoslednosti, ki lahko povzročijo preveliko/neustrezno variabilnost bonitetnih podatkov. Zaradi svoje kompleksnosti je to srednje- do dolgoročni cilj, ki ga je treba doseči postopno.

Operacionalizacija bonitetnih politik v zvezi s potrebami po zunanjem izvajanju, strukturnim kritjem v tuji valuti in reševanjem

V okviru digitalizacije ter vse večjega pomena informacijske in finančne tehnologije je mogoče z **zunanjim izvajanjem** razmeroma preprosto dostopati do novih tehnologij in dosegati ekonomijo obsega. Organ EBA je posodobil svoje smernice o zunanjem izvajanju, da bi zagotovil jasen okvir in pravno varnost, kadar institucije uporabljajo ponudnike storitev za zunanje izvajanje funkcij, zlasti na tehnično inovativnih področjih, kot so računalništvo v oblaku in druge storitve informacijske tehnologije.

Zdi se, da koncept in posebno uporabo **določbe o strukturnih pozicijah v tuji valuti** v nadzornih organih in institucijah razlagajo različno, zato se določba v EU ne izvaja dosledno. Za zagotovitev usklajene razlage in izvajanja v EU je organ EBA oktobra 2019 objavil posvetovalni dokument o osnutku smernic o tem, kako naj pristojni organi obravnavajo strukturne pozicije v tuji valuti.

Na področju **reševanja** se je lotil operacionalizacije postopka reševanja s sredstvi upnikov, da bi okrepil njegovo učinkovitost. Pomembno področje dela je bila preučitev povezave med postopkom reševanja s sredstvi upnikov in evropsko zakonodajo o vrednostnih papirjih. Drugo pomembno področje dela je bila medsebojna povezava med reševanjem s sredstvi upnikov ter predpisi EU o združitvah in odobritvah državne pomoči.

Konvergenca pri nadzoru nad plačilnimi storitvami in zahteve glede varstva potrošnikov

Organ EBA je v letu 2019 nadaljeval delo na področju plačilnih storitev, da bi pomagal doseči cilje revidirane direktive o plačilnih storitvah in zagotovil, da se zahteve direktive ter povezani tehnični standardi in smernice organa EBA uporabljajo na preudaren, učinkovit in dosleden način po vsej EU. V zvezi s tem je v odgovor na vprašanja industrije glede izvajanja vmesnikov za dostop, ki jih zahteva druga direktiva o plačilnih storitvah, ponudil pojasnila. Poleg tega je 14. septembra 2019 obravnaval vprašanja v zvezi s praktičnimi izzivi, s katerimi se spoprijema industrija pred datumom začetka uporabe Delegirane uredbe Komisije (EU) 2018/389 o močni avtentikaciji strank ter skupni in varni komunikaciji (regulativni tehnični standardi za močno avtentikacijo strank ter skupno in varno komunikacijo). Da bi bolje razumeli izzive, s katerimi se spoprijema industrija, je januarja 2019 ustanovil tudi delovno skupino za vmesnike za aplikacijsko programiranje v okviru druge direktive o plačilnih storitvah, ki jo sestavlja 30 predstavnikov industrije in pristojnih nacionalnih organov ter zagotavlja uravnoteženo in enakopravno zastopanost glavnih deležnikov v EU.

Na področju varstva potrošnikov je julija 2019 objavil poročilo o izvajanju smernic o nadzoru produktov in ureditvi upravljanja, ki jih je objavil leta 2015 in se uporabljajo od leta 2017. V poročilu so navedeni številni primeri dobre in slabe prakse ter opisani nadaljnji koraki organa EBA pri izpolnjevanju njegovih nalog v zvezi s konvergenco nadzora.

[3] https://eba.europa.eu/eba-publishes-its-roadmap-on-ifrs-9-deliverables-and-launches-ifrs-9-benchmarking-exercise

Zagotavljanje upoštevanja tveganj pranja denarja/financiranja terorizma v bonitetnem okviru

Organ EBA je po akcijskem načrtu Evropskega sveta, objavljenem konec leta 2018, julija 2019 objavil mnenje o sporočilih nadzorovanim subjektom, v katerem je poudaril potrebo po izboljšanju učinkovitosti nadzora nad preprečevanjem pranja denarja in bojem proti financiranju terorizma ter izmenjave informacij in sodelovanja med ustreznimi organi in bonitetnimi nadzorniki, zlasti v mednarodnem okolju. V mnenju je opozoril na pomembnost tveganj pranja denarja/financiranja terorizma v bonitetnem okviru in na enotnem trgu.

Organ EBA je začel vidike preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma vključevati v bonitetni nadzor, da bi zagotovil, da se tveganja pranja denarja/financiranja terorizma upoštevajo pri vseh nadzornih postopkih, vključno z izdajo dovoljenj in stalnim nadzorom, zlasti v okviru procesa nadzorniškega pregledovanja in ovrednotenja pri pregledu tveganj, poslovnih modelih, kreditnih poslih, upravljanju in notranjem upravljanju tveganj. Delo se nadaljuje tudi leta 2020 in se bo nadaljevalo v prihodnje.

Organ EBA je nato izvedel tudi prvo fazo večletnega programa pregledov pristopov pristojnih organov k nadzoru nad bankami na področju preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma, da bi ocenil učinkovitost pristopov pristojnih nacionalnih organov k nadzoru nad bankami na področju preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma ter podprl prizadevanja posameznih pristojnih organov na področju preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma. Leta 2020 bo še naprej pregledoval izvajanje preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma.

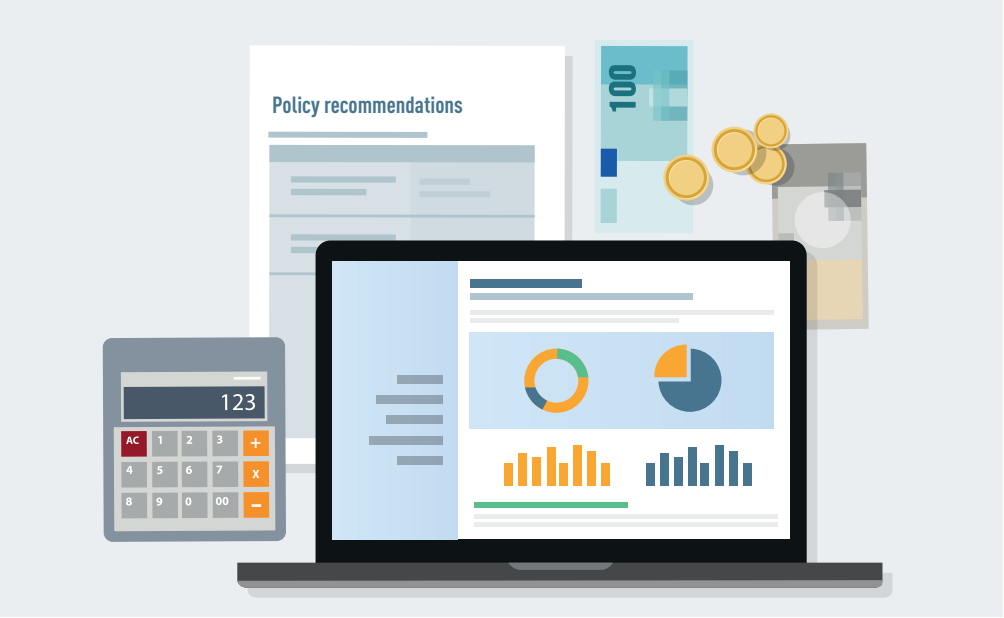

Horizontalne prednostne naloge, ki vplivajo na finančni sektor EU

Zagotavljanje tehnološke nevtralnosti regulativnih in nadzornih pristopov

Ocenjevanje trendov pri uvajanju masovnih podatkov in napredne analitike

Organ EBA je uporabo masovnih podatkov ter umetne inteligence in strojnega učenja opredelil kot obetavno in razvijajočo se tehnološko inovacijo za finančne storitve. Izvedel je temeljit pregled uporabe masovnih podatkov in napredne analitike v bančnem sektorju, januarja 2020 pa je objavil poročilo o masovnih podatkih in napredni analitiki. Namen poročila je zagotoviti izmenjavo znanja o sedanjih praksah med deležniki ter predstaviti ključne stebre in elemente zaupanja, ki bi morali spremljati uporabo masovnih podatkov in napredne analitike.

Ocenjevanje uporabnosti in primernosti zakonodaje EU za kriptosredstva

Organ EBA je leta 2019 objavil poročilo o uporabnosti in primernosti zakonodaje EU v zvezi z dejavnostmi na področju kriptosredstev. Odkril je razmeroma nizko raven dejavnosti na področju kriptosredstev v EU in ugotovil, da dejavnosti, ki vključujejo kriptosredstva, niso urejene v okviru predpisov EU o bančništvu, plačilih in elektronskem denarju (e-denarju), kar omogoča nekrita tveganja.

Poudaril je, da potrebujemo celovito analizo stroškov in koristi, pri kateri se bodo upoštevala vprašanja v finančnem sektorju in zunaj njega, da bi ugotovili, s katerimi ukrepi na ravni EU je treba obravnavati ugotovljena tveganja za potrošnike, operativno odpornost in enake konkurenčne pogoje.

Spremljanje inovacij in upravljanje tveganj

Organ EBA spremlja finančne inovacije, ki temeljijo na tehnologiji, in ocenjuje priložnosti, ki jih ponujajo, ter tveganja v zvezi z IKT, kibernetsko varnostjo ali operativno odpornostjo, ki bi jih lahko povzročile, da bi bilo po potrebi vse pripravljeno za zagotovitev ustreznega odziva politike.

Leta 2019 je preoblikoval postopek spremljanja inovacij z vzpostavitvijo spletnega orodja za pregled inovacij, s katerim spremlja najnovejši razvoj na področju inovacij in ocenjuje njihov pomen, s čimer je opredelil najpomembnejša prednostna področja in pomagal usmerjati delo podskupine za inovativne produkte.

Na področju upravljanja tveganj je leta 2019 objavil pomembne smernice o upravljanju tveganj IKT in varnostnih tveganj, katerih cilj je povečati odpornost bančnega in plačilnega sektorja EU.

Ocena učinka finančne tehnologije na poslovne modele plačilnih institucij in institucij za izdajo elektronskega denarja

Organ EBA je leta 2019 opravil analizo učinka finančne tehnologije na plačilne institucije in institucije za izdajo elektronskega denarja, da bi izboljšal izmenjavo znanja med regulatorji in nadzorniki.

Ugotovitve kažejo na povezavo med rastjo plačilne industrije in opuščanjem posrednikov v bančništvu, saj so obstoječe kreditne institucije poročale o negativnem učinku plačilnih poslovnih področij na svoje prihodke. Zdi se, da je sedanja strategija večine institucij širitev njihovih produktov in storitev ter vstop na nove trge.

Računalništvo v oblaku in digitalne/mobilne denarnice so bile najvidnejše uporabljene inovacije, vse več pa je zanimanja za umetno inteligenco/strojno učenje, masovne podatke in napredno analitiko ter biometrijo.

Spremljanje pojava spodbujevalcev inovacij in določanje najboljših praks

Januarja 2019 so evropski nadzorni organi objavili poročilo o spodbujevalcih inovacij, ki vsebuje pregled obstoječih shem in predstavlja sklop najboljših praks za njihovo zasnovo in delovanje.

Poročilo vsebuje primerjalno analizo spodbujevalcev inovacij in na njeni podlagi sklop najboljših praks, namenjenih (i) spodbujanju doslednosti na enotnem trgu pri zasnovi in delovanju spodbujevalcev inovacij, (ii) spodbujanju preglednosti rezultatov regulativne in nadzorne politike, ki izhajajo iz interakcij med spodbujevalci inovacij, ter (iii) lajšanju sodelovanja med nacionalnimi organi, vključno z organi za varstvo potrošnikov in podatkov.

Opredelitev ovir za čezmejno opravljanje finančnih storitev

Oktobra 2019 je EBA objavil poročilo, v katerem je obravnaval možnosti, da bi digitalne rešitve podpirale čezmejno opravljanje finančnih storitev, in opredelil morebitne ovire za čezmejno opravljanje bančnih in plačilnih storitev, ki izhajajo iz razlik v varstvu potrošnikov, poslovanju ter zahtevah na področju preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma. V poročilu priporoča, naj Evropska komisija sprejme ukrepe za reševanje teh vprašanj v podporo zagotavljanju čezmejnih storitev.

Analiza obsega in pristopov licenciranja za dejavnosti finančne tehnologije

Julija 2019 je organ EBA objavil poročilo o regulativnem obsegu, regulativnem statusu in pristopih odobritve v zvezi z dejavnostmi finančne tehnologije. V poročilu je bilo ugotovljeno, da finančnotehnoloških podjetij, za katera ne velja nobena regulativna ureditev, ni treba regulirati, saj opravljajo pomožne/nefinančne dejavnosti in storitve. V zvezi s pristopi odobritve je organ EBA ugotovil, da pristojni organi načeli sorazmernosti in prilagodljivosti uporabljajo enako ne glede na to, ali vložnik predstavlja tradicionalni ali inovativni poslovni model in/ali mehanizem za izvajanje.

Vključitev okoljskih, socialnih in upravljavskih (ESG) dejavnikov v delo organa EBA

Oblikovanje akcijskega načrta ESG za bančni sektor

Organ EBA je leta 2019 objavil svoj akcijski načrt za trajnostno financiranje, s čimer je opredelil svoje naloge v zvezi s trajnostnim financiranjem ter opredelil tehnično pripravljalno delo za tržno analizo in sodelovanje z deležniki. S pristojnimi organi EU je ustanovil mrežo EBA za trajnostno financiranje, da bi vzpostavil kanal za sodelovanje, ter organiziral tri tehnične delavnice z bankami, pristojnimi organi in raziskovalci EU.

S temi dejavnostmi se je odzval na akcijski načrt Evropske komisije za financiranje trajnostne rasti, v katerem je Evropska komisija pozvala evropske nadzorne organe, naj neposredno podprejo izvajanje načrta z opravljanjem posebnih nalog. Evropski nadzorni organi bi morali zagotoviti smernice o tem, kako se lahko vidiki trajnosti učinkovito upoštevajo v ustrezni zakonodaji EU o finančnih storitvah in prispevajo k prepoznavanju obstoječih vrzeli.

Slika 2: Naloge organa EBA v zvezi s trajnostnim financiranjem

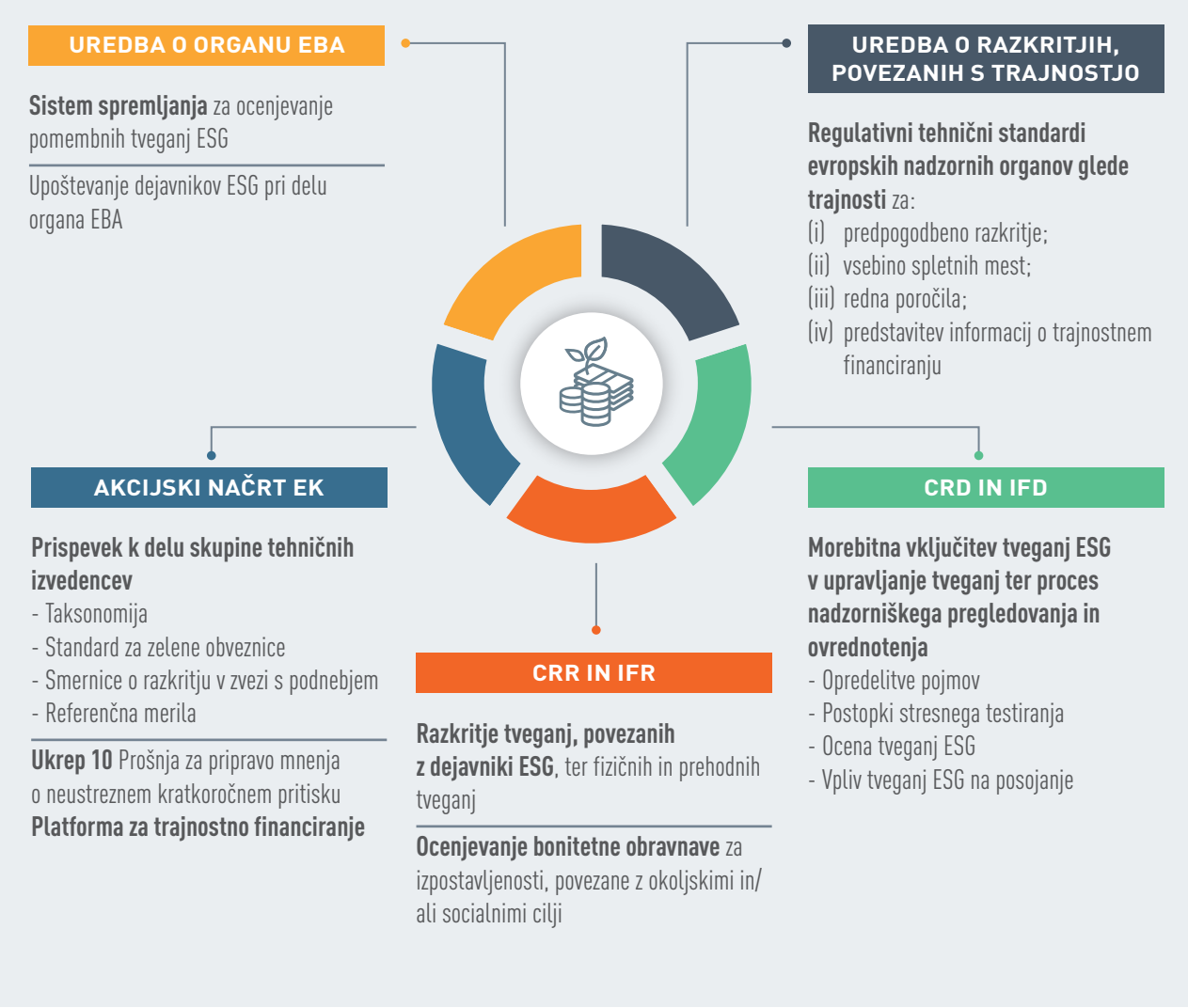

Analiza tržnih praks in dejavnikov kratkoročnosti v bančnem sektorju

Organ EBA je v odgovor na prošnjo Evropske komisije za mnenje opravil ustrezno analizo in svoje ugotovitve predstavil v poročilu o neustreznem kratkoročnem pritisku finančnega sektorja na gospodarske družbe. Poročilo upošteva tri vidike, povezane s kratkoročnostjo: vidik bank, vidik gospodarskih družb in vidik trajnostnega financiranja. Vsebuje tudi priporočila glede politik, ki zagovarjajo, da bi morali biti ukrepi politike usmerjeni v zagotavljanje ustreznih informacij in spodbud, s katerimi bi banke spodbudili k podaljšanju časovnih okvirov pri svojih strategijah in upravljanju.

Upoštevanje okoljskih, socialnih in upravljavskih vidikov pri splošnem delu organa EBA

Organ EBA mora skladno s svojo ustanovitveno uredbo pri delovanju v okviru svojih pristojnosti in pri izvajanju svojih nalog upoštevati trajnostne poslovne modele ter vključevati okoljske, socialne in upravljavske dejavnike. Razviti bi tudi sistem spremljanja za ocenjevanje pomembnih okoljskih, socialnih in upravljavskih tveganj ter skupne metodologije za ocenjevanje učinka ekonomskih scenarijev na finančni položaj institucije, pri tem pa bi moral upoštevati tveganja, ki izhajajo iz neugodnega okoljskega razvoja.

Revidirana direktiva CRD V zahteva, da organ EBA oblikuje merila za razumevanje vpliva okoljskih, socialnih in upravljavskih tveganj na finančno stabilnost institucij, opredeli strategije in postopke za upravljanje teh tveganj ter oceni morebitno vključitev okoljskih, socialnih in upravljavskih tveganj v proces nadzorniškega pregledovanja in ovrednotenja, ki ga izvajajo pristojni organi. Revidirana uredba CRR II uvaja zahtevo, da morajo velike institucije razkriti informacije o okoljskih, socialnih in upravljavskih tveganjih, organ EBA pa mora podrobnosti teh razkritij vključiti v tehnični standard za tretji steber, ki ščiti potrošnike in vlagatelje ter prispeva k varnim in priročnim plačilom malih vrednosti v EU.

Varstvo potrošnikov v EU

Namen dela organa EBA na področju varstva potrošnikov je zmanjšati obseg škode, ki lahko nastane, kadar potrošniki kupujejo produkte in storitve bančništva na drobno. V poročilu organa EBA o potrošniških trendih za leti 2018 in 2019 so bila opisana s tem povezana vprašanja ter veljavni zakonodajni in regulativni okvir, vključno z ukrepi, ki jih je ta sprejel za njihovo obravnavanje.

Slika 3: Koristi zaščite vlog za državljane EU

Organ EBA v svojih mnenjih ugotavlja, da je usklajena raven kritja v višini 100 000 EUR še vedno ustrezna. Vseeno predlaga pomembne izboljšave sistema, vključno z odpravljanjem težav, ugotovljenih v dejanskih primerih, kot so:

Jasnejše in boljše informacije za posamezne vlagatelje v običajnih razmerah in v kriznih razmerah.

Jasnejša pravila, ki jih je treba upoštevati med zapletenimi propadi bank, na primer pri težavah v zvezi s pranjem denarja, da bi nekrivim vlagateljem zagotovili hitro vračilo denarja.

Prilagodljivejši pristop k izplačilu vlagateljem, ki imajo vloge v drugih državah članicah EU, da bi zagotovili njihovo čim učinkovitejše izplačilo.

Boljša preglednost v zvezi s sredstvi, ki jih imajo sistemi jamstva za vloge, da bi se vloge zaščitile.

Jasnejši in bolj usklajeni pristopi k veljavnim pravilom v zvezi s posebnimi primeri, kot je zaščita zneskov, višjih od 100 000 EUR, ki nastajajo zaradi življenjskih dogodkov, kot je prodaja hiše, ali obravnava sredstev, ki jih v imenu vlagatelja hrani nekdo drug, na primer notar ali plačilna institucija.

Izboljšanje zaščite vlagateljev v EU

Organ EBA je leta 2019 opravil oceno napredka, doseženega pri izvajanju direktive o sistemih jamstva za vloge v državah članicah EU. Analiziral je, kako se sedanja pravila o zaščiti vlog uporabljajo v EU, opredelil izzive v dejanskih primerih in predstavil posebne predloge za izboljšanje okvira.

Organ EBA je leta 2019 objavil tudi mnenje o vprašanjih zaščite vlog, ki se pojavljajo zaradi izstopa Združenega kraljestva iz EU, in v njem pozval imenovane organe za sisteme jamstva za vloge, naj zagotovijo, da bodo v primeru izstopa brez dogovora vlagatelji pri podružnicah kreditnih institucij Združenega kraljestva v EU ustrezno zaščiteni s sistemi jamstva za vloge EU.

Podpiranje enotnega trga EU za plačila malih vrednosti

Organ EBA je marca 2019 skladno z drugo direktivo o plačilnih storitvah vzpostavil centralni register, ki vsebuje zbirne informacije o vseh plačilnih institucijah in institucijah za izdajo elektronskega denarja, ki imajo dovoljenje ali so registrirane v Evropskem gospodarskem prostoru (EGP), njihovih zastopnikih in storitvah, ki se opravljajo čezmejno. Register je brezplačen in na voljo v strojno berljivi obliki.

Aprila 2019 je objavil mnenje o naravi uradnega obveščanja o čezmejnem opravljanju storitev plačilnih institucij in institucij za izdajo elektronskega denarja prek zastopnikov in distributerjev s sedežem v drugi državi članici. V mnenju so določena merila, ki bi jih morali pristojni organi uporabiti za ugotavljanje, ali imenovanje zastopnikov ali distributerjev na ozemlju druge države članice pomeni „ustanovitev".

Medsektorsko delo evropskih nadzornih organov pod vodstvom skupnega odbora

Leta 2019 je imel skupni odbor pod predsedstvom organa EIOPA še naprej osrednjo vlogo pri usklajevanju in izmenjavi informacij med evropskimi nadzornimi organi, Evropsko komisijo in Evropskim odborom za sistemska tveganja. Skupni odbor je nadaljeval delo na pomembnih medsektorskih področjih, kot so izboljšanje varstva potrošnikov, spremljanje finančnih inovacij in kibernetska varnost ter boj proti pranju denarja in financiranju terorizma. Evropski nadzorni organi so nadaljevali priprave na izstop Združenega kraljestva iz EU.

Varstvo potrošnikov pri vseh finančnih storitvah in spremljanje finančnih inovacij

Varstvo potrošnikov in finančne inovacije so bili ponovno pomemben sestavni del delovanja skupnega odbora. Evropski nadzorni organi so svoja končna priporočila objavili po posvetovanju o ciljno usmerjenih spremembah delegirane uredbe, ki zajemajo pravila za dokument s ključnimi informacijami o paketnih naložbenih produktih za male vlagatelje in zavarovalnih naložbenih produktih (PRIIP). Evropski nadzorni organi so se odločili, da še ne bodo predlagali ciljno usmerjenih sprememb in bodo namesto tega opravili celovitejšo revizijo delegirane uredbe o PRIIP. Zato so pomagali izvajati testiranje potrošnikov, ki ga je opravila Evropska komisija, oktobra 2019 pa se je začelo javno posvetovanje o dokumentu s ključnimi informacijami o PRIIP.

Poleg tega so evropski nadzorni organi objavili nadzorniško izjavo v zvezi s scenariji uspešnosti, določenimi v dokumentu s ključnimi informacijami o PRIIP, da bi spodbudili usklajene pristope in izboljšali zaščito malih vlagateljev pred zaključkom sedanjega pregleda PRIIP.

Skupni odbor je objavil tudi poročilo o čezmejnem nadzoru maloprodajnih finančnih storitev. V poročilu so evropski nadzorni organi opredelili glavna vprašanja, s katerimi se spopri-jemajo pristojni nacionalni organi pri nadzoru finančnih institucij, ki izvajajo čezmejne maloprodajne finančne storitve v EU, ter pristojnim nacionalnim organom in institucijam EU priporočili, kako jih obravnavati.

Sedmi skupni dan evropskih nadzornih organov za varstvo potrošnikov 2019 je potekal

konec junija v Dublinu. Na dobro obiskanem dogodku so se posvetili (i) evropskim nadzornim organom in njihovi nalogi finančnega izobraževanja ter se vprašali, kako nadaljevati v prihodnje, (ii) pregledu PRIIP 2019 ter prihodnjim izzivom in priložnostim ter (iii) vključevanju preferenc potrošnikov glede trajnosti v distribucijo finančnih produktov.

Evropski nadzorni organi začenjajo izboljševati razkritja, povezana s trajnostnim financiranjem

Uredba o razkritjih, povezanih s trajnostnim financiranjem, določa zahteve za razkritja v zvezi z okoljskimi, socialnimi in upravljavskimi dejavniki za številne udeležence na finančnem trgu, finančne svetovalce in finančne produkte. Uredba o razkritjih, povezanih s trajnostnim financiranjem, pooblašča evropske nadzorne organe za zagotavljanje tehničnih standardov, ki bodo zajemali poročanje o škodljivih učinkih na ravni subjekta ter predpogodbeno, spletno in redno razkrivanje informacij o produktih.

Medsektorska tveganja ter pregled nad razvojem in ranljivostmi trga

Skupni odbor je še naprej deloval kot pomemben forum za razprave o razvoju trga in za poglobljeno analizo nastajajočih tveganj, pri tem pa je v svojih medsektorskih poročilih o tveganju, ki jih objavi dvakrat letno, opredelil glavna področja nadzora v EU.

V spomladanskem poročilu o tveganju je kot na morebitne vire nestabilnosti opozoril na več tveganj, in sicer na nenadno prevrednotenje premij za tveganje, kot se je pokazalo po porastu nestanovitnosti in s tem povezanih popravkih na trgu, nadaljnjo negotovost glede pogojev izstopa Združenega kraljestva iz EU ter kibernetske napade. V poročilu je tudi ponovil opozorilo evropskih nadzornih organov malim vlagateljem, ki vlagajo v virtualne valute, ter opozoril na tveganja, povezana s podnebnimi spremembami in prehodom na nizkoogljično gospodarstvo.

Skupni odbor je v svojem jesenskem poročilu o tveganju opozoril na tveganje stalno nizkih obrestnih mer, ki še naprej pritiskajo na dobičkonosnost in donosnost finančnih institucij, zato vlagatelji spet iščejo donose. Poleg tega je v poročilu poudaril, da je treba preiti na bolj trajnostno gospodarstvo ter upoštevati okoljska, socialna in upravljavska tveganja, ki lahko ogrozijo sposobnost preživetja poslovnih modelov z visoko izpostavljenostjo področjem, na katera zelo vplivajo podnebne spremembe. Nazadnje je skupni odbor v poročilu znova spodbudil institucije, naj pripravijo načrte obvladovanja nepredvidljivih razmer ob brexitu.

Preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma

Delo skupnega odbora na področju preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma je bilo usmerjeno zlasti v izvajanje akcijskega načrta Sveta za preprečevanje pranja denarja. V načrtu je poudarjeno izboljšano nadzorniško sodelovanje med nadzorniki za preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma, pa tudi med nadzorniki za preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma ter bonitetnimi nadzorniki. Skupni odbor je zato objavil smernice o nadzorniškem sodelovanju, s katerimi je vzpostavil formalni okvir za nadzor-

nike za sodelovanje in izmenjavo informacij v zvezi s podjetji, ki poslujejo čezmejno v okviru kolegijev za preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma.

Skupni odbor je izdal tudi drugo skupno mnenje o tveganjih pranja denarja/financiranja terorizma, ki vplivajo na finančni sektor EU. Na podlagi podatkov in informacij, ki so jih zagotovili pristojni nacionalni organi za preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma, so evropski nadzorni organi ugotovili, da spremljanje transakcij in poročanje o sumljivih transakcijah še vedno vzbujata zaskrbljenost, zlasti v sektorjih, v katerih poslovni modeli finančnih institucij temeljijo na pogostih transakcijah. Namen mnenja je bil izboljšati razumevanje tveganj pranja denarja/financiranja terorizma v EU in tako okrepiti zaščito EU pred temi tveganji.

Evropski nadzorni organi so še naprej pregledovali smernice o dejavnikih tveganja, da bi zagotovili njihovo uskladitev s peto direktivo o preprečevanju pranja denarja in obravnavali dejavnike tveganja v sektorjih, ki jih smernice še ne zajemajo.

Po pregledu evropskih nadzornih organov in sprememb uredb o evropskih nadzornih organih je organ EBA januarja 2020 postal evropski nadzorni organ, pristojen za zadeve na področju preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma. Delo, povezano s preprečevanjem pranja denarja in financiranja terorizma, sicer ni več v pristojnosti skupnega odbora, vendar bosta organa EIOPA in ESMA še naprej tesno sodelovala pri delu na področju preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma, povezanem z njunima sektorjema.

Spremljanje finančnih konglomeratov

Skupni odbor je objavil svoj letni seznam finančnih konglomeratov, ki je pokazal, da je vodja skupine 77 finančnih konglomeratov v EU/EGP, po en vodja skupine pa je v Švici, na Bermudih in v Združenih državah Amerike. Poleg tega je skupni odbor objavil posvetovalni dokument o predlaganih osnutkih tehničnih standardov za predloge za poročanje konglomeratov o transakcijah znotraj skupine in koncentraciji tveganja.

Inovacije in finančna tehnologija

Skupni odbor je po objavi skupnega poročila evropskih nadzornih organov o regulativnih peskovnikih in inovacijskih središčih januarja 2019 ustanovil Evropski forum spodbujevalcev inovacij (EFIF). V poročilu so ugotovili, da je treba izvesti ukrepe za spodbujanje boljšega usklajevanja in sodelovanja med spodbujevalci inovacij, da bi podprli širitev finančne tehnologije na enotnem trgu. EFIF zagotavlja platformo za redno sestajanje nadzornikov, da izmenjujejo izkušnje in oblikujejo skupna stališča o regulativni obravnavi inovativnih produktov, storitev in poslovnih modelov, s čimer krepijo dvostransko in večstransko usklajevanje.

Poleg tega so evropski nadzorni organi aprila 2019 objavili dva skupna nasveta v odgovor na zahteve Evropske komisije iz akcijskega načrta za finančno tehnologijo, in sicer enega o zakonodajnih izboljšavah v zvezi z zahtevami za upravljanje tveganj na področju IKT in drugega o usklajenem okviru testiranja kibernetske odpornosti. Evropski nadzorni organi si prizadevajo, da bi za vsak zadevni subjekt veljale jasne splošne zahteve glede upravljanja IKT, vključno s kibernetsko varnostjo, da bi zagotovili varno izvajanje reguliranih storitev.

Usklajevanje v zvezi z listinjenjem

Leta 2019 je novi odbor za listinjenje v okviru skupnega odbora začel pomagati pristojnim organom EU pri usklajevanju njihovih dolžnosti skladno z uredbo o listinjenju, in sicer kot forum za razpravo o praktičnih/operativnih vprašanjih, povezanih z njihovimi nadzornimi in izvršilnimi dolžnostmi, s čimer je zagotavljal medsektorsko doslednost in spodbujal najboljše nadzorne prakse.

Drugo ustrezno medsektorsko delo skupnega odbora

Skupni odbor je maja 2019 objavil drugo spremembo tehničnih standardov o vzporejanju bonitetnih ocen zunanjih bonitetnih institucij za kreditno tveganje skladno z uredbo CRR. Sprememba odraža rezultate spremljanja ustreznosti obstoječega vzporejanja.

Skupni odbor je decembra 2019 objavil končno poročilo o osnutkih regulativnih tehničnih standardov, v katerih je predlagal spremembo delegirane uredbe Evropske komisije o tehnikah za zmanjševanje tveganja za izvedene finančne instrumente, s katerimi se trguje zunaj organiziranega trga brez kliringa prek centralne nasprotne stranke (dvostranske zahteve po kritju), skladno z uredbo o infrastrukturi evropskega trga. V osnutkih regulativnih tehničnih standardov v okviru izstopa Združenega kraljestva iz EU je predlagana uvedba omejene izjeme, s katero bi v določenem časovnem obdobju nasprotnim strankam EU omogočili prenovitev nekaterih pogodb o izvedenih finančnih instrumentih, s katerimi se trguje zunaj organiziranega trga. Spremembe bi se uporabljale, samo če bi Združeno kraljestvo zapustilo EU brez sklenitve sporazuma o izstopu (če pride do izstopa brez dogovora).

Odbor za pritožbe

Leta 2019 sta bili vloženi dve pritožbi, ena zoper organ ESMA, druga pa zoper organ EBA.

Odbor za pritožbe je marca 2019 odločil o pritožbah, ki so jih štiri švedske banke vložile zoper odločitve odbora nadzornikov organa ESMA. Odbor nadzornikov organa ESMA je ugotovil, da so banke iz malomarnosti kršile uredbo o bonitetnih agencijah, ker so v svoja poročila o bonitetnih raziskavah vključile bonitetne ocene v senci. Sprejel je nadzorne ukrepe v obliki javnih objav in glob v višini 495 000 EUR za vsako banko. Odbor za pritožbe je potrdil sklep odbora nadzornikov organa ESMA o osrednjem vprašanju, in sicer, ali se za poročila bank o bonitetnih raziskavah uporablja uredba o bonitetnih agencijah, vendar je menil, da banke (ki so med preiskavo organa ESMA prostovoljno opustile dejavnost) niso ravnale malomarno.

Odbor za pritožbe je oktobra 2019 objavil svoj sklep o pritožbi bonitetne agencije Creditreform AG zoper organ EBA. Ta nemška bonitetna agencija se je pritožila, ker je skupni odbor sprejel nekatere osnutke izvedbenih tehničnih standardov (ITS), predlagane v potrditev Evropski komisiji. Odbor za pritožbe je pritožbo zavrgel kot nedopustno skladno z ustaljeno sodno prakso Sodišča Evropske unije, ki določa, da pripravljalnih aktov, kot je osnutek ITS, ni mogoče samostojno sodno ali parasodno presojati, temveč se presojajo s preverjanjem zakonitosti končnega akta, ki ga sprejme Evropska komisija.

Analiza tveganj, ranljivosti in podatkov

Opredelitev in analiza trendov ter morebitnih tveganj in ranljivosti

Preiskovanje fiskalnih zadev v zvezi z arbitražo

Potem ko je Evropski parlament 29. novembra 2018 sprejel resolucijo o aferi Cum Ex: gospodarski kriminal in vrzeli v veljavnem pravnem okviru, je organ EBA preučil sisteme dividendne arbitraže z vidika preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma ter s splošnejšega vidika bonitetnega nadzora. Organ EBA je maja 2019 in julija 2019 začel izvajati dve preiskavi, namenjeni nadzornikom za preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma ter bonitetnim nadzornikom.

Delo organa EBA v zvezi z izstopom Združenega kraljestva iz EU

Organ EBA je leta 2019 še naprej pozorno spremljal razvoj dogodkov, povezanih z brexitom, da bi razumel morebitna tveganja za banke in potrošnike v EU, zagotovil pripravljenost bančnega sektorja EU na izstop Združenega kraljestva in potrošnikom v EU ponudil ustrezne informacije. V okviru analize in spremljanja tveganja je skupaj z ustreznimi pristojnimi organi še naprej spremljal pripravljenost in izvajanje načrtov obvladovanja nepredvidljivih razmer bančnih in plačilnih institucij EU ter institucij EU za izdajo elektronskega denarja. Poleg tega je poudaril, da morajo institucije, ki jih je prizadel brexit, svojim strankam v EU zagotoviti ustrezno obveščanje o tveganjih, načrtih in spremembah, povezanih z brexitom.

Ocenjevanje tveganj in ranljivosti v bančnem sektorju

Ena ključnih nalog organa EBA je pomagati zagotavljati stabilnost, integriteto, pregledost in pravilno delovanje bančnega sektorja EU. Zato spremlja in ocenjuje razvoj trga ter odkriva morebitna tveganja in ranljivosti bank v evropskem bančnem sektorju. Na podlagi ocen teh tveganj in ranljivosti se po potrebi izvedejo ukrepi politike.

Temeljno orodje, ki se uporablja za izvedbo teh ocen, je letno poročilo o oceni tveganja, v katerem so opisani glavni dogodki in trendi v bančnem sektorju EU na vzorcu 183 bank iz 30 držav EGP.

V poročilu o oceni tveganja za leto 2019 je bilo ugotovljeno, da so stopnje solventnosti bank v EU ostale stabilne, delež nedonosnih kreditov pa se je med letom dodatno zmanjšal. Sredstva bank EU so se med junijem 2018 in junijem 2019 povečala za 3 %, k temu pa so

veliko prispevala potrošniška posojila ter posojila malim in srednjim podjetjem (MSP). V poročilu o oceni tveganja je bilo ugotovljeno, da se banke posvečajo zlasti bolj tveganim segmentom, ker iščejo donose v okolju zniževanja marž in nizkih obrestnih mer. Dobičkonosnost je ostala nizka in pri številnih bankah je bila donosnost lastniškega kapitala še vedno nižja od stroškov lastniškega kapitala. Poleg tega sta se razširjenost tehnologije v digitaliziranem bančništvu in vse večje število primerov pranja denarja/financiranja terorizma pokazala za ključna dejavnika stalno velikega operativnega tveganja.

Spremljanje razvoja bančnega sektorja EU

Vprašalnik za oceno tveganja je še eno pomembno orodje za spremljanje in ocenjevanje, ki ga organ EBA uporablja za odkrivanje glavnih tveganj in ranljivosti v bančnem sektorju EU. Leta 2019 je svoja mnenja prek vprašalnika za oceno tveganja, ki ga je pripravil organ EBA, izrazilo 65 bank iz 25 držav.

Četrtletni prikaz tveganj je leta 2019 ostal vodilno orodje, ki podpira redna ocenjevanja tveganja, ki jih izvaja organ EBA, in mu omogoča opravljati njegove naloge ponudnika podatkov. V letu 2019 je bilo v prikazu tveganj dosledno potrjeno, da znašajo tehtana povprečja za količnik navadnega lastniškega temeljnega kapitala (CET1) v polni višini več kot 14 %, da se je delež nedonosnih kreditov zmanjšal na manj kot 3 % in da je bila dobičkonosnost šibka, pri čemer se je donosnost lastniškega kapitala gibala okrog 7 %.

Poleg teh rednih ocen namenja dodatna sredstva za letne tematske preglede tveganj, na primer za načrte bank za financiranje in obremenitev sredstev. S tema poročiloma se spremlja sestava virov financiranja v EU in pomaga nadzornikom EU oceniti vzdržnost glavnih virov financiranja bank.

Poleg tega poroča o doseženem napredku in prihodnjih izzivih v zvezi z nedonosnimi krediti, pri čemer ocenjuje glavne trende v zvezi s kakovostjo sredstev. Redno pripravlja tudi ad hoc analize o posameznih pomembnih temah, da bi zagotovil informacije za razprave odborov o tveganjih in ranljivostih.

Smernice o dajanju in spremljanju posojil ter poročilo organa EBA o kakovosti sredstev

Organ EBA je maja 2020 objavil smernice o dajanju in spremljanju posojil, ki so bile njegov končni dokument v okviru akcijskega načrta Sveta o nedonosnih kreditih.

V tem regulativnem dokumentu združuje bonitetne standarde za kreditno tveganje, zlasti dajanje posojil, in ukrepe za varstvo potrošnikov. Smernice odražajo tudi nadzorne prednostne naloge in nedavni razvoj politike na področju izdajanja posojil, med drugim v zvezi s preprečevanjem pranja denarja in financiranja terorizma, okoljsko trajnostnim financiranjem, modeli za izdajanje posojil in vrednotenje zavarovanja ter tehnološko podprtimi inovacijami.

Priprava na vseevropski stresni test za leto 2020 ter njegova preložitev in razprava o prihodnjih spremembah okvira

Vseevropski stresni test je pomembno sredstvo, ki ga pristojni organi uporabljajo za oceno odpornosti bank proti ustreznim gospodarskim in finančnim pretresom ter njihovih kapitalskih potreb, pa tudi za prepoznavanje preostalih področij negotovosti in določanje ustreznih omilitvenih ukrepov. Poleg tega se z objavo doslednih in podrobnih podatkov na ravni posameznih bank krepi tržna disciplina.

Odbor nadzornikov se je na seji decembra 2018 odločil, da bo leta 2020 opravil stresni test, zato so se leta 2019 začele obsežne priprave za vseevropski stresni test za leto 2020. Izvajati se je začel januarja 2020. Vendar je bilo zaradi izbruha koronavirusa in potrebe, da se banke posvetijo zlasti svojim osnovnim dejavnostim in kritičnim funkcijam, sklenjeno, da se izvajanje odloži do leta 2021 in namesto tega izvede dodaten pregled preglednosti za vso EU, da se udeležencem na trgu zagotovijo posodobljene informacije o izpostavljenosti bank in kakovosti sredstev.

Organ EBA je 22. januarja 2020 objavil dokument za razpravo o prihodnjih spremembah vseevropskega stresnega testa, s katerim je začel javno posvetovanje, da bi predstavil svojo vizijo o prihodnosti vseevropskega stresnega testa ter zbral pripombe in povratne informacije različnih deležnikov.

Slika 4: Celovit pristop organa EBA k dajanju posojil

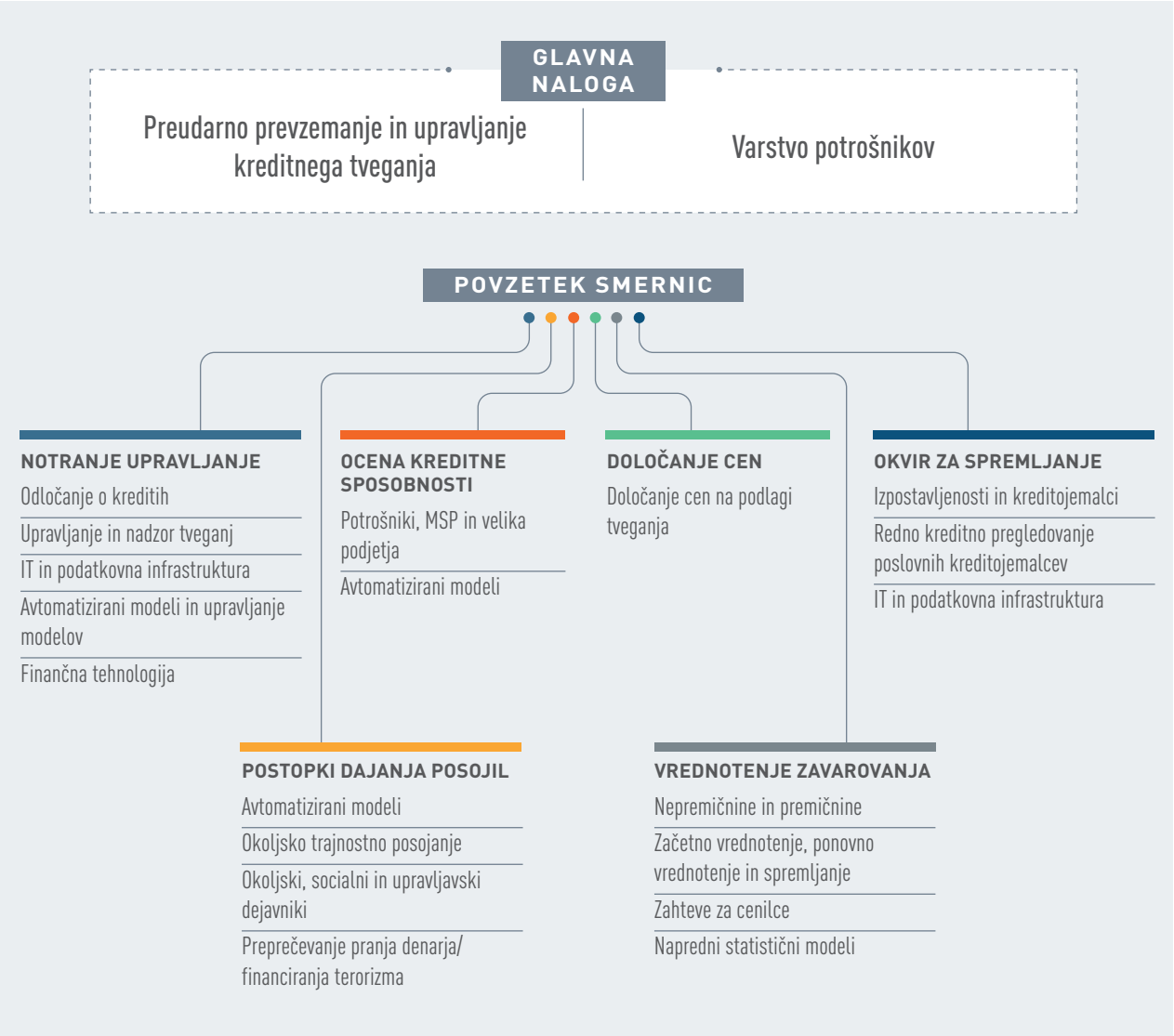

Organ EBA postaja okolju prijaznejši

Organ EBA je začel razvijati okvir za oceno podnebnega tveganja, da bi izpolnil novo nalogo iz uredbe CRR/direktive CRD. Podnebna tveganja namerava vključiti v svoj okvir stresnih testov. Vendar je vključitev podnebnega tveganja v celovit vseevropski stresni test zahtevna naloga, zato bo organ EBA leta 2020 izvedel analizo občutljivosti za podnebno tveganje na vzorcu bank, ki bodo pripravljene prostovoljno sodelovati. Rezultati analize bodo uporabljeni kot izhodišče za prihodnje delo organa EBA na področju podnebnih tveganj.

Primerjalna analiza nacionalnih okvirov za izterjavo posojil

Po prošnji Evropske komisije za nasvet o primerjalni analizi nacionalnih okvirov za izterjavo posojil je začel postopek za razumevanje učinkovitosti postopkov za izterjavo posojil na državni ravni v smislu stopnje poplačljivosti in časa do poplačila. Zato je v drugi polovici leta 2019 zbral informacije o reprezentativnem vzorcu institucij in posojil, ki je zajemal vse države članice EU in več skupin sredstev. Tako so se te informacije prvič zbrale na ravni posojil za vso EU.

Opredelitev, zbiranje in analiziranje bančnih podatkov ter spodbujanje tržne discipline s preglednostjo in razkrivanjem

Okrepitev in posodobitev trdnega okvira za nadzorniško poročanje, da bo bolj sorazmeren in učinkovitejši

Novembra 2019 je organ EBA objavil časovni načrt za nadzorniško poročanje, ki vsebuje pregled kratkoročne in srednjeročne strategije ter časovnice, postopka in rezultatov, ki jih izvaja v zvezi z novimi predpisi in svojimi prihodnjimi nalogami. V časovnem načrtu je predstavljena tudi strategija, s katero bo poskrbel za večjo sorazmernost in zagotovil, da bo okvir ostal učinkovit.

Organ EBA je leta 2019 pripravil ITS, ki zajemajo spremembe Uredbe (EU) št. 680/2014 (izvedbeni tehnični standardi (ITS) o nadzorniškem poročanju) v zvezi s finančnim poročanjem, količnikom likvidnostnega kritja, listinjenjem (skupni okvir poročanja), podatki za primerjalno analizo notranjih modelov in podatki za načrtovanje reševanja.

Organ EBA je začel tudi revidirati okvir za nadzorniško poročanje in objavil sklop posvetovalnih dokumentov, s katerimi je posodobil sedanje okvire poročanja o načrtih financiranja in obravnaval spremembe uredbe o varovalnem mehanizmu za nedonosne kredite. Drugo posvetovanje je bilo osredotočeno na nov sveženj za poročanje in razkrivanje, s katerim se izvaja standard Odbora za finančno stabilnost o skupni sposobnosti pokrivanja izgub (TLAC) v EU ter dopolnjuje minimalna zahteva glede kapitala in kvalificiranih obveznosti (MREL), ki velja od leta 2014.

Poleg tega je začel pripravljati študijo izvedljivosti integriranega sistema za poročanje, ki bo dokončana v več fazah v letih 2020 in 2022. Končni cilj tega dela je zmanjšati upravno in finančno breme za organe in institucije ter izboljšati splošno učinkovitost statističnega poročanja, poročanja o reševanju in nadzorniškega poročanja.

Slika 5: Pot do učinkovitejšega in bolj sorazmernega nadzorniškega poročanja

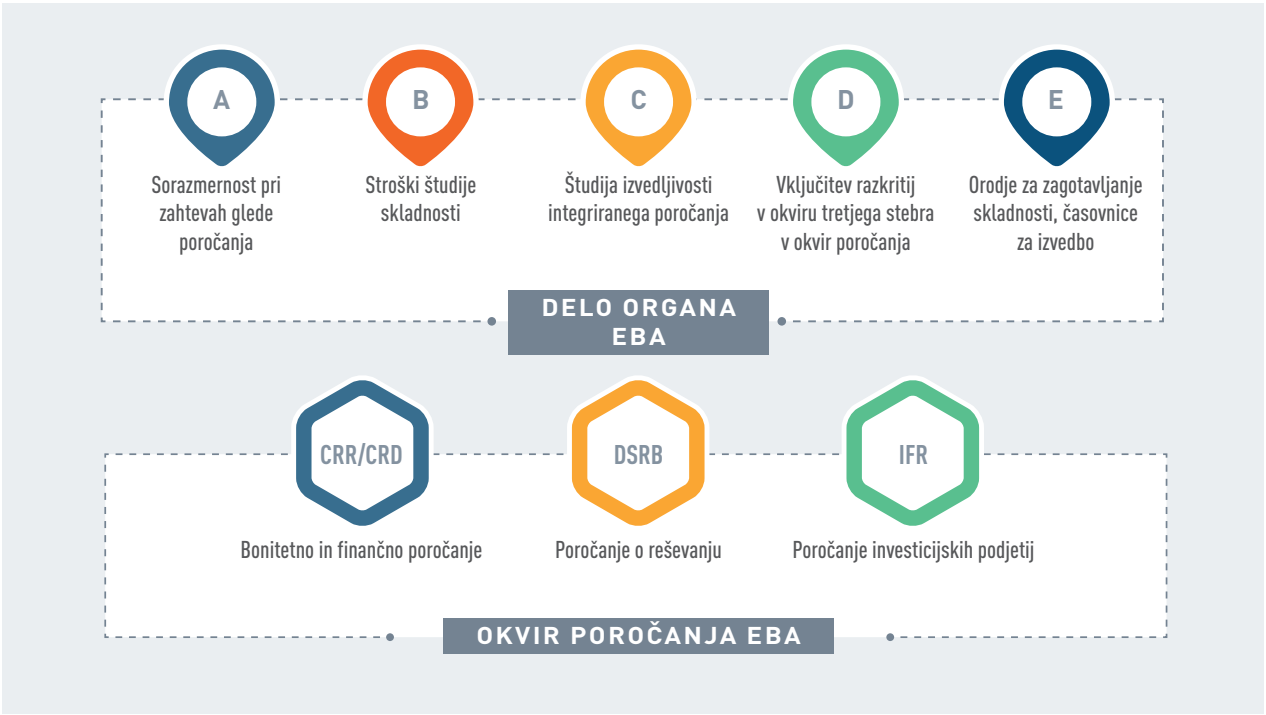

Organ EBA pa je začel pripravljati tudi študijo o stroških bank za zagotavljanje skladnosti z ITS o nadzorniškem poročanju, da bi ugotovili, kako zmanjšati stroške takega poročanja zlasti za majhne in nekompleksne institucije.

Razširitev usklajenega poročanja na reševanje

Aprila 2019 je sprejel in objavil svoj sklep o tem, da morajo organi za reševanje organu EBA poročati o podatkih o reševanju.

Krepitev vloge organa EBA kot podatkovnega vozlišča EU

Za zagotovitev preglednosti finančnega sistema EU je pomembno zbirati in razširjati podatke o celotni populaciji bank EU. Zato nujno potrebujemo zanesljivo, varno in učinkovito platformo za zbiranje nadzorniških podatkov vseh bank v EU/EGP. Omogočila bo poglobljene analize finančnega sektorja, ki bodo pomagale zagotoviti, da bo celotni evropski bančni sistem preglednejši in bolj zdrav, ter tako preprečile tveganja, ki bi lahko prizadela državljane EU. Poleg tega bo prispevala k oblikovanju usklajenega regulativnega in nadzornega okvira za bančništvo v EU.

Leta 2019 je projekt evropske centralizirane infrastrukture za nadzorniške podatke (EUCLID) znatno prispeval k razvoju vozlišča organa EBA za bančne podatke EU, pri čemer so bili zbrani matični podatki na voljo nadzornikom in javnim uporabnikom kot vir posodobljenih informacij za preverjanje stanja in podrobnosti kreditnih in plačilnih institucij ter institucij za izdajo elektronskega denarja.

Pomoč nacionalnim nadzornikom in drugim pri uporabi podatkov je pomemben korak pri spodbujanju organa EBA kot vodilnega vozlišča za bančne podatke EU in pri nadaljnjem zagotavljanju razkrivanja podatkov o bančnem sektorju. V zvezi s tem je še naprej zagotavljal podporo z izmenjavo informacij o celotnem sklopu kazalnikov tveganja, izračunanih za približno 200 največjih bank v EU, da bi ustvaril okolje za izmenjavo in preglednost informacij. Poleg tega je še naprej izboljševal analitična orodja za pridobivanje informacij o različnih temah in področjih tveganja.

Dokončanje platforme EUCLID

EUCLID je nova platforma organa EBA za zbiranje podatkov, ki mu bo omogočila zbiranje podatkov od pristojnih organov EGP za vse kreditne institucije in bančne skupine na tem območju. To pomeni, da se bo vzorec institucij, za katere organ EBA zbira podatke, s približno 200 največjih institucij v EGP razširil na celotno populacijo kreditnih institucij in bančnih skupin v vseh državah članicah EGP. Različne druge zbirke podatkov, kot so podatki o reševanju bank, bodo delovale prek iste platforme, da bi se zagotovili visoka kakovost podatkov, manjše breme za vse vpletene in poenostavljen postopek poročanja.

Povečevanje preglednosti podatkov

Cilj letnega pregleda preglednosti na ravni EU je spodbuditi tržno disciplino in doslednost podatkov bank v EU. Pregled leta 2019 je bil šesti pregled, v njem pa je sodelovalo 131 bank iz 27 držav članic EU in držav EGP. Objavljeni podatki so bili podrobnejši, saj so se zbirali četrtletno in ne dvakrat letno kot pri prejšnjih pregledih. Podrobnejši rezultati pregledov preglednosti povečujejo preglednost bančnega sektorja EU in EGP ter analitikom zagotavljajo podatke za podrobnejše raziskovanje sektorja.

Razkritja v okviru tretjega stebra kot orodje za krepitev tržne discipline

Novembra 2019 je organ EBA objavil časovni načrt za izvedbo nalog v zvezi z razkritji v okviru tretjega stebra in predstavil svojo novo strategijo politike glede razkritij v okviru tretjega stebra. Skladno s temi nalogami in strategijo politike je objavil dva posvetovalna dokumenta, ki sta zajemala podrobne ITS o bonitetnih razkritjih institucij, ki se uporabljajo za vse institucije, za katere veljajo zahteve po razkritju skladno z uredbo CRR, ter podrobne ITS o razkritjih v zvezi z reševanjem, ki se uporabljajo za institucije, za katere veljajo zahteve glede skupne sposobnosti pokrivanja izgub skladno z uredbo CRR, ter za razkritja v zvezi z minimalno zahtevo glede kapitala in kvalificiranih obveznosti skladno z direktivo o sanaciji in reševanju bank. Cilji nove strategije politike so navedeni v nadaljevanju.

Izboljšanje zbiranja podatkov, ki ga izvaja organ EBA, za spremljanje izvajanja sporazuma Basel III v EU

Poročilo o spremljanju sporazuma Basel III iz leta 2019 temelji na sporočenih podatkih kvantitativnih študij učinka, pri čemer je predvideno, da bo okvir Basel III dokončno izveden in da bodo tako odstopanja EU v splošnem odstranjena iz predpisov EU (razen danskega kompromisa). Zato bi bil dejanski učinek reform precenjen, če bi ta odstopanja ostala v predpisih.

Organ EBA namerava zbrati podatke za oceno učinka odstopanj sedanjega okvira EU od čistega okvira Basel III. Referenčni datum za to zbirko bo predvidoma december 2020. Organ EBA je predvidel, da bodo predloge za zbiranje podatkov, ki naj bi se uporabljale pri tem projektu, dokončno oblikovane v letu 2020.

Primerjalna analiza praks v zvezi z raznolikostjo v kreditnih institucijah in investicijskih podjetjih

Institucije morajo pri izbiri novih članov upravljalnih organov upoštevati raznolikost in izvajati politike raznolikosti, zlasti da bi dosegli ustreznejšo zastopanost obeh spolov v upravljalnih organih. Leta 2019 je organ EBA primerjal prakse v zvezi z raznolikostjo v 834 upravljalnih organih institucij, pri tem pa je uporabil podatke iz septembra 2018.

Izvedel je analizo, da bi ugotovil, ali obstaja povezava med dobičkonosnostjo kreditne institucije in sestavo upravljalnega organa v vodstveni funkciji. Ugotovil je, da naj bi bilo za kreditne institucije, ki imajo izvršne direktorje obeh spolov, bolj verjetno, da bo njihova donosnost lastniškega kapitala vsaj na povprečni ravni, ki znaša 6,42 %, ali pa bo višja, kakor za kreditne institucije z izvršnimi direktorji samo enega spola. Medtem ko 54,70 % kreditnih institucij, katerih upravljalni organi v vodstveni funkciji imajo bolj uravnoteženo zastopanost spolov, dosega donosnost lastniškega kapitala 6,42 % ali več, to stopnjo donosnosti lastniškega kapitala dosega le 40,69 % kreditnih institucij z izvršnimi direktorji samo enega spola. Poleg tega je povprečna donosnost lastniškega kapitala za institucije z vodstvenimi funkcijami, za katere je značilna raznolika zastopanost obeh spolov, višja od povprečja za druge institucije (7,28 % v primerjavi s 5,95 %).

Merjenje napredka v zvezi z minimalno zahtevo glede kapitala in kvalificiranih obveznosti

V okviru kvantitativnega spremljanja minimalne zahteve glede kapitala in kvalificiranih obveznosti (MREL) je leta 2019 poročal o sposobnosti pokrivanja izgub bank, za katere je bilo kot prednostna strategija v primeru propada izbrano reševanje. V poročilu je poudarjeno, da so organi za reševanje od začetka veljavnosti direktive o sanaciji in reševanju bank leta 2014 dobro napredovali pri določanju strategij in skupinskih minimalnih zahtev glede kapitala in kvalificiranih obveznosti za institucije s sedežem v EU. Če primerjamo vsoto vseh odločitev s skupnimi domačimi sredstvi EU, je približno 85 % sredstev EU zajetih v sklepu o minimalni zahtevi glede kapitala in kvalificiranih obveznosti na podlagi strategije reševanja s sredstvi upnikov ali prenosa.

Zagotavljanje uspešnosti in učinkovitosti organizacije

Zagotavljanje nemotene premestitve organa EBA v Pariz

Upravni odbor je 4. marca 2019 odobril sporazum o sedežu, ki je bil nato podpisan na slovesnosti 6. marca 2019 v Parizu.

Organ EBA ima po fizični selitvi iz Londona na voljo štiri nadstropja (24.–27. nadstropje) pisarniških prostorov v stavbi Tour Europlaza v četrti La Défense v Parizu.

Premestitev je potekala med prazniki ob koncu tedna od 30. maja do 2. junija 2019 in brez prekinitev dejavnosti organa EBA. Vsi uslužbenci so na novi lokaciji začeli opravljati vse svoje naloge 3. junija 2019.

Organ EBA je še naprej odgovoren za najemnine, stroške za vzdrževanje stavbe in lokalne davke v zvezi s svojimi starimi londonskimi pisarniškimi prostori do datuma, določenega skladno s pogodbenim določilom o prekinitvi pogodbe, in sicer decembra 2020. Prizadeval si je dodatno zmanjšati finančne obveznosti s podnajemom prostorov v Londonu ali prenosom pogodbe na drugega najemnika, zato je skladno s pravili EU o javnih naročilih imenoval nepremičninskega svetovalca.

Odgovorna, pristojna in strokovna organizacija z uspešnim korporativnim upravljanjem in učinkovitimi postopki

Pregled evropskih nadzornih organov

Nadzorni okvir EU je bil po finančni krizi temeljito prenovljen, zato so bili ustanovljeni trije evropski nadzorni organi za bančništvo, kapitalske trge ter zavarovanja in pokojnine, pa tudi Evropski odbor za sistemska tveganja za spremljanje makroekonomskih tveganj. Sozakonodajalca sta se leta 2019 dogovorila o predlaganih spremembah nadzornega okvira evropskih nadzornih organov.

S spremembami, ki izhajajo iz pregleda evropskih nadzornih organov, so se razširile naloge in pristojnosti organa EBA.

Vloga organa EBA se je okrepila na področjih preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma, varstva potrošnikov ter odnosov s tretjimi državami. Izboljšana sta bila uporaba in področje uporabe orodij organa EBA, kot so medsebojni strokovni pregledi, postopki v zvezi s kršitvijo prava EU in posredovanje, zato je bilo treba na novo oblikovati ali spremeniti nekatera pravila za postopke, metodologije in pristojnosti.

Poleg teh področij je prilagodil svoje upravljanje, zlasti na področjih navzkrižja interesov, prehoda na upravni odbor, ki bo uravnotežen glede na spol, ter vključevanja okoljskih, socialnih in upravljavskih vprašanj v področja dela organa EBA.

S pregledom evropskih nadzornih organov bo postal še odgovornejša in preglednejša organizacija. Njegovo izmenjavo informacij z zunanjimi deležniki usmerjajo jasni roki, na primer pri odgovarjanju na vprašanja Evropskega parlamenta ali predložitvi zapisnikov sestankov odbora nadzornikov tej instituciji.

Reševanje sporov

Ena od nalog organa EBA je zagotoviti okolje, ki pristojnim organom omogoča reševanje medsebojnih sporov. Da bi lahko izvajal to nalogo, njegova ustanovitvena uredba določa dva ločena postopka, ki sta pristojnim organom v pomoč pri reševanju sporov: zavezujoče posredovanje in nezavezujoče posredovanje.

Leta 2019 je zavezujoče posredovanje izvedel v enem sporu, ki je bil med vpletenima strankama rešen sporazumno v fazi spravnega postopka. Primer je bil povezan s področjem načrtovanja reševanja.

Kršitev prava EU

Člen 17 ustanovitvene uredbe organa EBA ga pooblašča, da razišče morebitne kršitve prava EU, ki jih zagrešijo pristojni organi, vključno s pristojnimi nacionalnimi organi v državah članicah in ECB na podlagi enotnega mehanizma nadzora.

Leta 2019 je prejel tri zahteve za preiskavo domnevnih kršitev ali neuporabe prava EU. V teh preiskavah je presojal o domnevnih kršitvah evropskih bonitetnih zahtev, zahtev glede preprečevanje pranja denarja in zahtev v zvezi s sistemom jamstva za vloge.

Na začetku leta 2019 je ostalo odprtih šest zahtev, od katerih so bile štiri zaključene, ne da bi bilo treba opraviti preiskavo, potem ko so bila upoštevana merila iz poslovnika za preiskavo kršitve prava EU. Še ena zahteva je bila zaključena, ne da bi se začela preiskava,

potem ko je nacionalni pristojni organ sprejel ustrezne ukrepe.

V zadnjem primeru je Evropska komisija zahtevala, naj organ EBA začne formalno preiskavo o morebitni kršitvi prava EU, za katero sta bila domnevno odgovorna estonski organ za finančni nadzor (Finantsinspektsioon) in danski organ za finančni nadzor (Finanstilsynet). Organ EBA je zato začel formalno preiskavo v zvezi z dejavnostmi preprečevanja pranja denarja, povezanimi z Danske Bank in zlasti njeno podružnico v Estoniji.

Formalna preiskava je bila zaključena, potem ko je odbor nadzornikov organa EBA na seji aprila 2019 z glasovanjem zavrnil priporočilo o kršitvi prava EU.

Do konca leta 2019 so ostale odprte tri zahteve, organ EBA pa je izvajal predhodne poizvedbe: eno o preprečevanju pranja denarja, drugo v zvezi z direktivo o stanovanjskih kreditih in posredniki kreditov ter tretjo o sistemih jamstva za vloge.

Zagotavljanje pravne podpore za delo organa EBA

Pravna enota zagotavlja pravno podporo upravnim organom, vodstvu ter glavni politiki in operativnemu delovanju organa EBA. V zvezi z regulativnimi dejavnostmi organa EBA pravna enota zagotavlja pravno analizo in podporo pri pripravi zavezujočih tehničnih standardov, smernic, priporočil in mnenj ter pravno analizo predlaganih tehničnih standardov, smernic in priporočil.

Pravna enota tudi zagotavlja svetovanje o dejavnostih pregleda nad delovanjem tako, da izdaja nadzorniška priporočila in olajšuje reševanja sporov. V zvezi z institucionalnim okvirom organa EBA je enota leta 2019 zagotovila pravno podporo pri zadevah, povezanih s premestitvijo organa EBA, zlasti pri sklepanju in pripravi pogodb, vključno z najemom novih pisarn v Parizu, pri vprašanjih, ki izhajajo iz Kadrovskih predpisov in Pogojev za zaposlitev drugih uslužbencev Evropske unije, pri vprašanjih, povezanih z upravljanjem, pri zahtevah za javni dostop do dokumentov, pri vprašanjih varovanja poslovne skrivnosti in zaupnosti, pri pravicah intelektualne lastnine, pri protokolu in zadevah, povezanih z odnosi organa EBA s francoskimi organi, ter pri zahtevah organov EU, kot sta Evropsko računsko sodišče in Evropski varuh človekovih pravic. Pravna enota si v okviru stalnega spremljanja pravnega okvira organa EBA prizadeva za izboljšanje dobrih upravnih praks.

Dejavnosti za varstvo osebnih podatkov

Ob upoštevanju obveznosti varstva podatkov na podlagi Uredbe (EU) 2018/1725 se je organ EBA dolžan povezati z uradom Evropskega nadzornika za varstvo podatkov. Imenovani uslužbenci organa EBA so leta 2019 opozarjali svoje zaposlene na pomembnost vprašanj, povezanih z varstvom podatkov, zlasti z ozaveščanjem in uvajalnimi srečanji, organiziranimi za nove uslužbence. Imenovani uslužbenci so dejavno sodelovali na srečanjih mreže EU Data Protection Network (mreža za varstvo podatkov EU), tudi v zvezi z novo revidirano Splošno uredbo o varstvu podatkov.

Vzdrževanje interaktivnega enotnega pravilnika

Interaktivni enotni pravilnik deležnikom omogoča dostop do ustreznih zakonodajnih okvirov (uredba o kapitalskih zahtevah, direktiva o kapitalskih zahtevah, direktiva o sanaciji in reševanju bank, direktiva o sistemih jamstva za vloge, druga direktiva o plačilnih storitvah in direktiva o stanovanjskih kreditih) ter vpogled v vse povezane tehnične standarde (RTS in ITS), ki jih je pripravil organ EBA in sprejela Evropska komisija, pa tudi smernice organa EBA ter vprašanja in odgovore v zvezi s temi zakonodajnimi in regulativnimi besedili.

Orodje za vprašanja in odgovore enotnega pravilnika omogoča institucijam, panožnim združenjem, pristojnim organom in drugim deležnikom, da zastavijo vprašanja o pravnih besedilih, ter tako zagotavlja smernice, katerih cilj je zagotoviti dosledno uporabo in izvajanje regulativnega okvira v bančništvu v EU.

Pregled zastavljenih vprašanj upošteva temeljit predpisan postopek, ki vključuje organ EBA, Evropsko komisijo in pristojne organe, ne glede na to, da lahko dokončno razlago zakonodaje EU zagotovi le Sodišče Evropske unije.

Čeprav vprašanja in odgovori niso pravno zavezujoči in zanje ne velja načelo „upoštevaj ali pojasni", njihovo uporabo pregledajo in temeljito analizirajo organ EBA in pristojni nacionalni organi, saj so nedvomno praktično pomembni za doseganje enakih konkurenčnih pogojev.

Pomembnost orodja vprašanj in odgovorov se odraža v velikem številu vprašanj, ki se še vedno zastavljajo. Do 31. decembra 2019 je bilo prek posebnega orodja za vprašanja in odgovore zastavljenih približno 5070 vprašanj.

Zagotavljanje digitalnih storitev v podporo ključnim funkcijam organa EBA in njegovi notranji upravi

Organ EBA je leta 2019 vzpostavil svojo petletno strategijo IT za digitalno preobrazbo, da bi postal digitalna agencija, ki deluje kot podatkovno vozlišče EU, in da bi čim učinkoviteje opravljal delo za člane organa EBA in nazadnje za državljane EU.

Organ EBA se je v okviru delovnega programa za premestitev v Pariz preselil v novo, sodobno in varno pisarno, ki zagotavlja povezljivost za varno, zelo mobilno in brezžično delovno okolje ter avdiovizualno infrastrukturo za sejne sobe in konferenčne prostore.

Pred izstopom Združenega kraljestva iz EU januarja 2020 je skladno s svojo strategijo gostovanja izvedel obsežno selitev podatkovnega središča v okolje medagencijskega oblaka.

Zbiranje podatkov je omogočil program EUCLID, ki je osrednji digitalni element strategije organa EBA za razširitev nadzora na celotni bančni trg EU. Leta 2019 je bilo vzpostavljeno orodje za upravljanje matičnih podatkov, ki zagotavlja konvergenčno platformo za register kreditnih institucij in register plačilnih institucij.

Obveščanje o delu organa EBA in njegova promocija

Leta 2019 je služba za komuniciranje izvedla več nalog za promoviranje številnih publikacij in zagotavljanje podpore pri izvajanju glavnih projektov organa EBA, kot je navedeno v delovnem programu, na primer poročila o oceni tveganja in pregleda preglednosti, spremljanja izvajanja baselskega sporazuma, finančne tehnologije in trajnostnega financiranja, preprečevanja pranja denarja itd.

Skozi vse leto je bilo objavljenih 130 novic in obvestil za javnost. Organizacija predstavitev za medije in intervjujev je potekala za nazaj ali za naprej na podlagi rezultatov delovanja organa EBA, ki naj bi glede na pomembnost ali občutljivost zahtevali posebne medijske dejavnosti. To so bile zlasti dejavnosti, povezane z brexitom, poročilo o oceni tveganja in pregled preglednosti. Služba je leta 2019 organizirala 46 intervjujev in informativnih sestankov z novinarji.

Skladno s sklepom upravnega odbora EBA, da se vse smernice in priporočila organa EBA prevedejo v vse uradne jezike EU, je bilo 69 končnih dokumentov organa EBA lektoriranih, 7 dokumentov pa je bilo poslanih v pregled omrežju nacionalnih urednikov.

Služba za komuniciranje je v Parizu organizirala uradno otvoritveno prireditev, na kateri so se zbrali predstavniki ECB, Evropske komisije in Banque de France.

Obstoječi računi družbenih medijev so postali eno glavnih sredstev komuniciranja z bančnimi in finančnimi strokovnjaki, institucijami EU, novinarji in potrošniki. Leta 2019 je račun organa EBA na Twitterju dosegel 11 000 sledilcev, kar je 35-odstotno povečanje v primerjavi s prejšnjim letom. Število sledilcev računa organa EBA na LinkedIn se je skoraj podvojilo, saj je doseglo že 41 000.

V zadnjem četrtletju se je služba posvetila uvedbi časovnih načrtov organa EBA, poročilu o oceni tveganja in pregledu preglednosti, drugi prošnji za mnenje o izvajanju sporazuma Basel III in začetku izvajanja akcijskega načrta za trajnostno financiranje. Vse te dejavnosti so spremljali ločeni komunikacijski načrti in načrti glede družbenih omrežij.

Skupaj z Uradom za publikacije smo pripravili predlogo in začeli pripravljati informativne preglede o različnih interesnih temah, da bi zagotovili informacije o dodani vrednosti, ki jo organ EBA ponuja državljanom EU.

Prednostne naloge za leto 2020

Podpora uvedbi svežnja ukrepov za zmanjšanje tveganja in izvajanju svetovnih standardov v EU

- Podpora novemu regulativnemu razvoju na področju listinjenja
- Konvergenca nadzora in pravila o SRT
- Razvoj tehničnih standardov za kvalificirane obveznosti in zagotavljanje skladnosti s kapitalskimi standardi
- Nadaljnje spremljanje kapitalskih instrumentov in razširitev področja uporabe na izdaje v zvezi s skupno sposobnostjo pokrivanja izgub/minimalno zahtevo glede kapitala in kvalificiranih obveznosti
- Obveščanje o zahtevah iz drugega stebra in njihovo razvrščanje

Zagotavljanje učinkovitih metodologij in orodij za konvergenco nadzora in stresno testiranje

- Podpora boljšemu izvajanju drugega stebra v EU
- Priprava smernic organa EBA o končni obravnavi kapitalskih instrumentov, za katere se uporabljajo predhodna pravila
- Nadaljnje spremljanje izvajanja MSRP 9 in primerjalna analiza modeliranja pričakovanih kreditnih izgub
- Spodbujanje konvergence nadzora s konvergenčnim načrtom EBA 2020

Prehod na integrirano podatkovno vozlišče EU in racionaliziran okvir poročanja

- Uskladitev zahtev glede nadzorniškega poročanja in zahtev po razkritju
- Dokončanje svežnjev poročil
- Razvoj orodij za izkoriščanje podatkov: poudarek na analitiki podatkov
- Razširitev nadzorniškega poročanja na celotni bančni sektor

Preprečevanje pranja denarja kot resnična prednostna naloga EU

Prispevanje k dobremu razvoju finančnih inovacij in trajnosti

- Usklajevanje Evropskega foruma spodbujevalcev inovacij
- Spremljanje razvoja regulativne tehnologije in nadzorniške tehnologije
- Ocena učinka platformizacije
- Spremljanje razvoja na trgu plačil malih vrednosti
- Vključitev okoljskih, socialnih in upravljavskih razsežnosti v nadzorni okvir

Spodbujanje operativnega okvira za reševanje

- Izpolnjevanje regulativnih nalog
- Podpiranje skladnosti in napredka pri sklepih o sanaciji in reševanju

Zagotavljanje uspešnega sodelovanja s tretjimi državami

- Spremljanje sklepov o enakovrednosti

Ključne publikacije in sklepi

Celovit seznam publikacij in sklepov organa EBA v letu 2019

Dokument	Naslov
Smernice	Smernice o določitvi vrst izpostavljenosti, ki se povezujejo z visokim tveganjem v skladu z uredbo o kapitalskih zahtevah (CRR)
	Smernice o zunanjem izvajanju
	Smernice o ocenjevanju izgube ob neplačilu med gospodarskim upadom
	Smernice o upravljanju tveganj, povezanih z IKT in varnostjo
	Smernice o usklajenih opredelitvah in predlogah za načrte financiranja kreditnih institucij
	Skupne smernice o sodelovanju in izmenjavi informacij za namene nadzora preprečevanja pranja denarja/financiranja terorizma
Izvedbeni tehnični standardi (ITS)	ITS o tesno koreliranih valutah
	Skupni ITS o vzporejanju bonitetnih ocen zunanjih bonitetnih institucij skladno s CRR
	ITS o nadzorniškem poročanju in poročanju o reševanju za institucije EU ter ustreznem modelu podatkovne točke in taksonomiji XBRL 2.9
	ITS o nadzorniškem poročanju v zvezi s finančnimi informacijami (FINREP)
	Sveženj ITS za primerjalne analize v letu 2020
Regulativni tehnični standardi (RTS)	RTS o pogojih, ki institucijam omogočajo izračun kapitalskih zahtev v zvezi z listinjenimi izpostavljenostmi (K_{intb}) v skladu s pristopom odkupljenih terjatev
	Skupni RTS skladno z Uredbo o infrastrukturi evropskega trga o različnih spremembah dvostranskih zahtev po kritju glede na mednarodni okvir
	RTS o standardiziranem pristopu za kreditno tveganje nasprotne stranke
Mnenja/nasveti	Mnenje o vprašanjih zaščite vlog, ki se pojavljajo zaradi izstopa Združenega kraljestva iz EU
	Mnenje o naravi uradnega obveščanja o čezmejnem opravljanju storitev za zastopnike in distributerje elektronskega denarja
	Mnenje o enakovrednosti tretjih držav (Argentina)
	Mnenje o elementih močne avtentikacije strank skladno z direktivo PSD 2
	Mnenje o obveščanju nadzorovanih subjektov o tveganjih pranja denarja/financiranja terorizma
	Mnenje o ukrepih za obvladovanje makrobonitetnega tveganja po uradnem obvestilu finskega organa za finančni nadzor
	Mnenje v odgovor na prošnjo Evropske komisije za mnenje o izvajanju sporazuma Basel III v EU
	Mnenje o izvajanju direktive o sistemih jamstva za vloge
	Skupno mnenje o tveganjih pranja denarja/financiranja terorizma, ki vplivajo na finančni sektor EU
	Mnenje o roku za prehod na močno avtentikacijo strank za kartične plačilne transakcije e-trgovanja

Dokument	Naslov
	Mnenje o razkritju potrošnikom bančnih storitev z digitalnimi sredstvi
	Mnenje o regulativni obravnavi listinjenj nedonosnih izpostavljenosti
	Mnenje o izvajanju direktive o sistemih jamstva za vloge
	Mnenje v odgovor na prošnjo Evropske komisije za mnenje o izvajanju sporazuma Basel III v EU
Poročila	Skupno poročilo o regulativnih peskovnikih in inovacijskih središčih
	Poročilo o kriptosredstvih
	Poročilo o stroških in uspešnosti strukturiranih vlog
	Poročilo o potrošniških trendih za obdobje 2018–2019
	Poročilo o zaposlenih z visokimi prejemki
	Poročilo o konvergenci nadzornih praks
	Poročilo o spremljanju kapitala v okviru sporazuma Basel III
	Poročilo o likvidnostnih ukrepih
	Skupno poročilo o tveganjih in ranljivostih v finančnem sistemu EU
	Letno poročilo skupnega odbora za leto 2018
	Poročilo o delovanju kolegijev nadzornikov v letu 2018
	Letno poročilo 2018
	Poročilo o izvajanju smernic za nadzor produktov in ureditve upravljanja
	Poročilo o učinku finančne tehnologije na poslovne modele plačilnih institucij in institucij za izdajo elektronskega denarja
	Poročilo o doseženem napredku v zvezi s časovnim načrtom za popravljanje modelov IRB
	Skupno poročilo o čezmejnem nadzoru finančnih storitev
	Poročilo o spremljanju izvajanja količnika likvidnostnega kritja v EU
	Poročilo o regulativnem obsegu, regulativnem statusu in pristopih odobritve v zvezi z dejavnostmi finančne tehnologije
	Poročilo o načrtih financiranja
	Poročilo o obremenitvi sredstev
	Skupno poročilo o tveganjih in ranljivostih v finančnem sistemu EU
	Delovni program skupnega odbora za leto 2020
	Poročilo o spremljanju kapitala v okviru sporazuma Basel III
	Poročilo o likvidnostnih ukrepih na podlagi člena 509(1) uredbe CRR
	Poročilo o morebitnih ovirah za čezmejno opravljanje bančnih in plačilnih storitev
	Poročilo o nedonosnih kreditih
	Letno poročilo o oceni tveganja
	Poročilo o neustreznem kratkoročnem pritisku finančnega sektorja na gospodarske družbe

Dokument	Naslov
Posvetovalni dokumenti (PD)	Posvetovalni dokument o zmanjševanju kreditnega tveganja za institucije, ki uporabljajo pristop na podlagi notranjih bonitetnih ocen (IRB) z lastnimi ocenami izgube ob neplačilu (LGD)
	Posvetovalni dokument o usklajenih opredelitvah in predlogah za načrte financiranja kreditnih institucij
	Posvetovalni dokument o tehničnih standardih za standardiziran pristop za kreditno tveganje nasprotne stranke
	Skupni posvetovalni dokument o osnutku ITS za poročanje o transakcijah znotraj skupine in koncentraciji tveganja za finančne konglomerate
	Posvetovalni dokument o dajanju in spremljanju posojil
	Posvetovalni dokument o metodologiji za določitev tehtane povprečne zapadlosti pogodbenih plačil, zapadlih v okviru tranše posla listinjenja
	Posvetovalni dokument o predlogih za oblikovanje preprostega, preglednega in standardiziranega okvira za sintetično listinjenje
	Skupni posvetovalni dokument o spremembah dokumenta s ključnimi informacijami o PRIIP
	Posvetovalni dokument o smernicah o uporabi določbe o strukturnih pozicijah v tuji valuti
	Posvetovalni dokument o revidiranih ITS za nadzorniško poročanje
	Posvetovalni dokument o osnutkih RTS in ITS za uradno obveščanje o čezmejnem opravljanju storitev
	Posvetovalni dokument o osnutku ITS, ki spreminja uredbo o primerjalni analizi notranjih modelov
	Posvetovalni dokument o osnutku RTS za revidirane zaposlene s posebno naravo dela za namene plačila prejemkov
Priporočila	Skupna priporočila o spremembah dokumenta s ključnimi informacijami o paketnih naložbenih produktih za male vlagatelje in zavarovalnih naložbenih produktih (PRIIP)
Sklepi	Skupni sklepi odbora za pritožbe o štirih pritožbah skladno z uredbo o bonitetnih agencijah
	Skupni sklep o pritožbi bonitetne agencije Creditreform AG zoper organ EBA
Drugo	Prikaz tveganj s podatki iz tretjega četrtletja leta 2018
	Letna ocena skladnosti rezultatov notranjih modelov
	Skupni večstranski sporazum o izmenjavi informacij med Evropsko centralno banko in pristojnimi organi za preprečevanje pranja denarja/boj proti financiranju terorizma
	Priročnik o vrednotenju za namene reševanja
	Revidirani seznam pravil preverjanja
	Skupno pismo Evropski komisiji o osnutku RTS za spremembo delegirane uredbe, ki zajema pravila za dokument s ključnimi informacijami o PRIIP
	Pojasnila o prvem sklopu vprašanj, ki jih je zastavila delovna skupina za vmesnike za aplikacijsko programiranje (API) v okviru revidirane direktive o plačilnih storitvah (PSD 2)
	Centralni register plačilnih institucij in institucij za izdajo elektronskega denarja (e-denarja) skladno z direktivo PSD 2
	Posodobljeni seznam drugih sistemsko pomembnih institucij
	Posodobljene metodološke smernice o kazalnikih tveganja in orodjih za analizo
	Prikaz tveganj s podatki iz četrtega četrtletja leta 2018
	Pojasnila o drugem sklopu vprašanj, ki jih je zastavila delovna skupina za vmesnike za aplikacijsko programiranje v okviru direktive PSD 2

Dokument	Naslov
	Skupni nasveti o potrebi po zakonodajnih izboljšavah v zvezi z zahtevami za upravljanje tveganj na področju informacijske in komunikacijske tehnologije (IKT)
	Skupni nasveti o stroških in koristih usklajenega okvira testiranja kibernetske odpornosti za pomembne udeležence na trgu in infrastrukture
	Posodobljeni seznam diverzificiranih indeksov
	Pojasnila o tretjem sklopu vprašanj, ki jih je zastavila delovna skupina za vmesnike za aplikacijsko programiranje v okviru direktive PSD 2
	Posodobljeni podatki o sistemih jamstva za vloge v EU
	Metodologija vseevropskega stresnega testa v letu 2020 za razpravo
	Časovni načrt za nove pristope na področju tržnega tveganja in kreditnega tveganja nasprotne stranke
	Prikaz tveganj s podatki iz prvega četrtletja leta 2019
	Posodobljeni seznam instrumentov navadnega lastniškega temeljnega kapitala (CET1) institucij EU
	Časovni načrti za rezultate mednarodnega standarda računovodskega poročanja (MSRP) 9 in začetek primerjalne analize MSRP 9
	Pojasnila o četrtem sklopu vprašanj, ki jih je zastavila delovna skupina za vmesnike za aplikacijsko programiranje v okviru direktive PSD 2
	Dopis Evropski komisiji o predlaganih ukrepih estonske centralne banke za obvladovanje makrobonitetnega tveganja
	Povratne informacije o pregledu uporabe, uporabnosti in izvajanja orodja za vprašanja in odgovore enotnega pravilnika
	Posodobljeni podatki, ki se uporabljajo za opredelitev globalnih sistemsko pomembnih institucij
	Pojasnila o petem sklopu vprašanj, ki jih je zastavila delovna skupina za vmesnike za aplikacijsko programiranje v okviru direktive PSD 2
	Druga faza tehničnega svežnja o okviru poročanja 2.9
	Revidirani seznam pravil preverjanja
	Pregled preglednosti za celotno EU v letu 2019
	Prikaz tveganj s podatki iz drugega četrtletja leta 2019
	Sporočilo o izstopu Združenega kraljestva iz EU
	Delovni program za leto 2020
	Skupna izjava o dosledni uporabi uredbe PRIIP za obveznice
	Metodologija vseevropskega stresnega testa v letu 2020 in osnutki predlog
	Tehnični sveženj o okviru poročanja 2.9.1
	Časovni načrti za sveženj ukrepov za zmanjšanje tveganja
	Akcijski načrt za trajnostno financiranje
	Revidirani seznam pravil preverjanja
	Predloge vseevropskega stresnega testa v letu 2020 po testiranju pri bankah
	Posodobljeni seznam CET1 za četrto četrtletje leta 2019

STIK Z EU

Osebno
Po vsej Evropski uniji je na stotine informacijskih točk Europe Direct. Naslov najbližje lahko najdete na spletni strani: https://europa.eu/european-union/contact_sl.

Po telefonu ali elektronski pošti
Europe Direct je služba, ki odgovarja na vaša vprašanja o Evropski uniji. Nanjo se lahko obrnete:
— s klicem na brezplačno telefonsko številko: 00 800 6 7 8 9 10 11 (nekateri ponudniki lahko klic zaračunajo),
— s klicem na navadno telefonsko številko: +32 22999696 ali
— po elektronski pošti s spletne strani: https://europa.eu/european-union/contact_sl.

ISKANJE INFORMACIJ O EU

Na spletu
Informacije o Evropski uniji v vseh uradnih jezikih EU so na voljo na spletišču Europa: https://europa.eu/european-union/index_sl.

Publikacije EU
Brezplačne in plačljive publikacije EU lahko prenesete s https://op.europa.eu/sl/publications ali jih tam naročite. Za več izvodov brezplačnih publikacij se obrnite na Europe Direct ali najbližjo informacijsko točko (https://europa.eu/european-union/contact_sl).

Zakonodaja EU in drugi dokumenti
Do pravnih informacij EU, vključno z vso zakonodajo EU od leta 1952 v vseh uradnih jezikovnih različicah, lahko dostopate na spletišču EUR-Lex: http://eur-lex.europa.eu.

Odprti podatki EU
Do podatkovnih zbirk EU lahko dostopate na portalu odprtih podatkov EU (http://data.europa.eu/euodp/sl). Podatke lahko brezplačno prenesete in uporabite tudi v komercialne namene.

DZ-AA-20-001-SL-C

EUROPEAN BANKING AUTHORITY

Floor 24-27, Europlaza, 20 avenue André Prothin,
La Défense 4, 92400 Courbevoie, France

Tel. +33 186 52 7000
E-mail: info@eba.europa.eu

http://www.eba.europa.eu

Urad za publikacije
Evropske unije

ISBN 978-92-9245-723-5